

МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА”

30 септември 2024 г.

ДП НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Съдържание

Междинен индивидуален доклад за дейността	i
Междинен индивидуален отчет за приходите и разходите	1
Междинен индивидуален счетоводен баланс	2
Междинен индивидуален отчет за собствения капитал	3
Междинен индивидуален отчет за паричните потоци по прекия метод	4
Пояснения към междинния индивидуален финансов отчет	5

**МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“
КЪМ 30.09.2024 г.**

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ, Компанията, предприятието) е със статут на държавно предприятие съгласно чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, образувано на основание на чл. 9 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ) и е регистрирано с решение на Софийския градски съд №1 от 15 януари 2002 г., вписана в регистъра под №948, том 18, стр. 32 по ф.д. №23/2002 г. Седалището и адресът на управление на Компанията е: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

НКЖИ е създадена при преобразуване на Национална компания „Български държавни железници“ чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 г. и е правопреемник на отделените активи и пасиви в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура, съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 г. Предприятието е управител на железопътната инфраструктура.

Едноличен собственик на капитала на Компанията е държавата чрез министъра на транспорта и съобщенията. Органи на управление, съгласно Закона за железопътния транспорт са министърът на транспорта и съобщенията, Управителен съвет (УС) и генерален директор.

За отчетния период Управителният съвет на НКЖИ е в състав:

- за периода от 01.01.2024 г. до 24.04.2024 г.: Камен Диков, Васко Балабанов и Мария Генова;
- за периода от 25.04.2024 г. до 05.08.2024 г.: Емилия Никова, Васко Балабанов и Мария Генова.
- за периода от 06.08.2024 г. до 30.09.2024 г.: Емилия Никова, Васко Балабанов и Стоян Стоянов.

Генерален директор на Компанията за периода от 01.01.2024 г. до 05.08.2024 г. е Мария Генова; за периода от 06.08.2024 г. до 30.09.2024 г. е Стоян Стоянов.

В Компанията е назначен Одитен комитет със заповед на министъра на транспорта и съобщенията в състав:

- За периода от 01.01.2024 г. до 04.01.2024 г.: Катя Атанасова, Борис Йовчев и Мая Шишкова;
- За периода от 05.01.2024 г. до 16.06.2024 г.: Борис Йовчев и Мая Шишкова;
- За периода от 17.06.2024 г. до 10.07.2024 г.: Мая Шишкова и Весела Белухова (от 10.07.2024 г.);
- За периода от 11.07.2024 г. до 30.09.2024 г.: Мая Шишкова, Весела Белухова и Севдалина Паскалева.

НКЖИ има следната структура на административно-стопански териториално обособени звена: Управления на движение на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена в София, Горна Оряховица и Пловдив; Железопътни секции (ЖПС) – 6 звена в София, Враца, Горна Оряховица, Пловдив, Шумен и Бургас; Поделение „Електроразпределение“ (ЕРП); Поделение „Сигнализация и телекомуникации“ (СиТ); Център за професионална квалификация (ЦПК).

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е едноличен собственик на дъщерно дружество „ТРЕН“ ЕООД, което приключва дейността си „Търговия на електрическа енергия“ на основание решение на Управителния съвет на НКЖИ от 11.06.2020 г. за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация, и на основание заповед №ПД-137/17.07.2020 г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование), с която е разрешено на ръководството на НКЖИ да прекрати дейността на

„ТРЕН“ ЕООД. Това обстоятелство е вписано в Агенцията по вписванията – търговския регистър на 29.10.2020 г. На основание Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №12-10/21 от 27.10.2021 г., срокът на ликвидацията на дружеството е удължен с една година до 30.10.2022 г. На основание Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №31-10/22 от 21.10.2022 г., срокът на ликвидацията на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължен с една година, считано от 30.10.2022 г. На основание Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №35-10/23 от 25.10.2023 г., срокът на ликвидацията на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължен с една година, считано от 30.10.2023 г.

Компанията е свързано лице с асоциирани предприятия „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД, в което притежава 49% дялово участие, акционерно участие в „Зона за обществен достъп-Бургас“ АД с 20% от акционерния капитал и малцинствено участие в ЗАД „Алианс България“ от 2,796%.

Дейностите в предприятието са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международни споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

Предмета на дейност на НКЖИ, определен в чл.10 от ЗЖТ е:

- Осигуряване използването на железопътна инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия;
- Извършване на дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура;
- Определяне и събиране на инфраструктурните такси (ИТ) от лицензираните железопътни превозвачи в съответствие с методика, приета от министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията;
- Разработване на графиците за движение на влаковете, съгласувано със заявителите, а за пътническите превози – и с общините;
- Управление на влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност;
- Приемане на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура за извършване на превоз при публично обявяване на капацитета на железопътната инфраструктура и предоставяне на достъп при условията, предвидени в ЗЖТ;
- Приемане и изпълнение на заявките на заявителите за получаване на капацитет от железопътната инфраструктура във връзка с изпълнение на възложените им задължения за извършване на обществени превозни услуги;
- Изготвяне, поддържане и съхраняване на регистър, съдържащ данни за земята и обектите на железопътната инфраструктура;
- Разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт;
- Предоставяне на други услуги.

Компанията осъществява международно сътрудничество чрез участието си в: Международен съюз на железниците (UIC), Общност на европейските железопътни и инфраструктурни компании (CER), Организация за сътрудничество на железниците (ОСЖД), Организация на европейските управители на железопътна инфраструктура “RailNetEurope” (RNE).

НКЖИ участва и в регионални сдружения и обединения за сътрудничество в железопътния транспорт като Югоизточната регионална група (SERG) и Асоциация коридор X Плюс. От 2017 г. Компанията е пълноправен член на Платформа на управителите на железопътна инфраструктура в Европа (PRIME). НКЖИ участва активно в дейността на управителните органи и работните групи на Товарен Железопътен Коридор №7 „Ориент/Източно-Средиземноморски“, който е единствения действащ европейски железопътен коридор преминаващ през територията на Република България. От 2018 г. Компанията е бенефициент по Споразумение за отпускане на безвъзмездни средства по линия на „Механизъм за свързване на Европа“ (MCE) за осъществяване на дейности по установяване и развитие на Товарен Железопътен Коридор №10 „Алпи-Западни Балкани“, съгласно Изпълнително Решение на ЕК С(2018)1625 на Комисията от 22.03.2018 г.

Като управител на железопътната инфраструктура в Република България, НКЖИ организира дейността си в съответствие с 5-годишен договор с държавата, представлявана от министъра на финансите и от министъра на транспорта и съобщенията, от една страна, и НКЖИ, от друга страна

по чл. 25 (1) от ЗЖТ, 10-годишна програма за развитието на железопътния транспорт и на железопътната инфраструктура и нейната безопасна и надеждна експлоатация, включително при бедствия, терористични действия и военни конфликти по чл. 27 от ЗЖТ, годишна програма за изграждането, поддържането, ремонта, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура по чл. 28 от ЗЖТ, бизнес програма за пет годишен период по Закона за публичните предприятия.

Развитието на железопътния транспорт, като транспорт с по-малко негативно въздействие върху околната среда е приоритет на националната транспортна политика. Усилията са насочени към изграждане на модерна, оперативно съвместима железопътна инфраструктура. Изпълнението на големите инфраструктурни железопътни проекти подкрепя икономическия растеж на регионите, националната и международна свързаност на страната.

Източници за финансиране на железопътната инфраструктура са: държавният бюджет, приходи от инфраструктурни такси за достъп и използването ѝ, приходи от цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, приходи от търговска дейност, приходи от услуги по ценова листа, фондове на евросъюза по различни програми. За постигане на една от основните цели за развитие на НКЖИ, свързана с успешното и ефективно усвояване на средствата от ЕСИФ/ЕФСУ, Компанията като бенефициент на европейски средства изпълнява значителен брой проекти с финансиране от Европейската комисия по различни програми и фондове като:

➤ *Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.*, чиято обща цел е „Развитие на устойчива транспортна система“. Тя съответства на целите на Стратегия „Европа 2020“, както и на целите на Националната програма за реформи и на Националната програма за развитие: България 2020.

➤ *Механизъм за свързване на Европа (МСЕ)* като инструмент за финансиране и прилагане на европейската политика в областта на инфраструктурата, подкрепя иновациите в транспортната система, с цел подобряване на инфраструктурата, намаляване въздействието на транспорта върху околната среда, повишаване на енергийната ефективност и безопасността.

➤ *Национален план за възстановяване и устойчивост.* Механизмът за възстановяване и устойчивост е нов инструмент, създаден по предложение на Европейската комисия и целящ устойчиво, съгласувано и справедливо възстановяване на държавите-членки на ЕС от кризата, породена от пандемията от COVID-19. В тази връзка, през 2022 г. Република България успешно премина процедурата по договаряне и одобрение от ЕК на Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). С Решение №669 от 29.09.2023 г. на МС за одобряване на проект за актуализиране на бюджетни линии по НПВУ на РБ е извършен преглед на инвестициите по Плана, като при отчитане на възможността за изпълнението им до август 2026 г. (периода за допустимост на разходите по Плана) е направена актуализация на бюджетите на 17 от тях. Три от инвестициите отпадат напълно като една от тях е „Изграждане на ИМТ в Северен централен район на планиране за България – Русе“ поради значителното ѝ забавяне, както и поради липсата на достатъчен финансов ресурс за реализацията ѝ, също така е предложена и друга инвестиция да отпадне от Плана на НКЖИ. Съгласно тези решения се очаква през 2024 г. да бъдат прекратени подписаните Оперативни споразумения, съобразно окончателното решение на Съвета от декември 2023 г. за одобряването на модифицирания План.

В програмен период 2021-2027 г., НКЖИ е бенефициент по следните програми:

➤ *Програма транспортна свързаност 2021-2027 г. (ПТС)*, която е одобрена на 03.10.2022 г. от ЕК. Приоритетите на ПТС 2021-2027 г. допринасят за реализацията на Стратегията за устойчива и интелигентна мобилност на ЕК, която предвижда транспортния сектор да намали значително своите емисии и да стане по-устойчив, както и екологичната мобилност да бъде новият метод за растеж на транспортния сектор. За развитие на транспортната система и отстраняване на регионалните неравенства, инвестициите ще се концентрират основно върху модернизацията на направленията по TEN-T на територията на страната при ограничаване на отрицателните ефекти от развитието на транспортния сектор, с оглед постигане на по-добра интеграция на националната транспортна мрежа в тази на ЕС и подобряване на връзките със съседните страни, което ще допринесе за балансираното регионално развитие и опазването на околната среда. Програмата ще допринесе и за постигане на стратегическите цели на националната транспортна политика, дефинирани в „Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г.“, а именно „Повишаване на ефективността и

конкурентоспособността на транспортния сектор“, „Подобряване на транспортната свързаност и достъпност“ и „Ограничаване на отрицателните ефекти от развитие на транспортния сектор“.

➤ *Механизъм за свързване на Европа-2.* Като част от Многогодишната финансова рамка за програмния период 2021-2027, на 07.07.2021 г. е одобрен Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския Парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на Регламенти (ЕС) №1316/2013 и (ЕС) №283/2014. В приложение III на регламента са посочени транспортните коридори и предварително набелязани участъци на основната мрежа, като за територията на Република България е включено предложеното разширение в трасето на коридор ОИС, чрез добавяне на жп участъците София – граници със Сърбия/Северна Македония.

➤ *Програмата Интеррег VI-A Румъния - България 2021-2027 г.* обхваща трансграничната зона между двете държави, която е една от най-слабо развитите територии в ЕС. Планирани са инвестиции в обхвата на четири приоритета: Приоритет 1 „По-добре свързан регион“; Приоритет 2 „По-зелен регион“; Приоритет 3 „Образован регион“ и Приоритет 4 „Интегриран регион“. Програмата се фокусира върху проекти, които съвместно решават специфични за района предизвикателства, имат реално трансгранично въздействие и са от полза за населението, бизнеса и институциите в трансграничния регион. НКЖИ планира участие в програмата в рамките на Приоритет 1 „По-добре свързан регион“ с подготовка и изпълнение на проекти от стратегическо значение - за реконструкция на железопътна гара и спирка в района на гр. Русе.

➤ *Програмата Интеррег VI-A Гърция - България 2021-2027 г.* е насочена към подпомагане на седем гръцки и четири български трансгранични региона. Тя ще подкрепя националните стратегии за развитие чрез целенасочени интервенции по въпроси, при които трансграничните действия създават добавена стойност, улесняват по-ефективно прилагане и гарантират по-добра ефективност при използването на ресурсите. В тази насока ще се допринесе пряко или косвено за постигането на целите на Националните споразумения за партньорство 2021-2027 на двете страни и техните национални/регионални оперативни програми, планове за възстановяване и устойчивост и механизма за справедлив преход. НКЖИ планира участие в програмата в рамките на Приоритет 2 „По-достъпен трансграничен регион“ с подготовка и изпълнение на проекти от стратегическо значение.

II. ВАЖНИ СЪБИТИЯ ЗА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закон за публичните предприятия, приет с ДВ бр.79 от 08.11.2019 г., НКЖИ е публично предприятие, което следва да изготвя тримесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади и да ги предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

На 01.02.2024 г. с Решение на Управителния съвет на ДП НКЖИ – Протокол №05-02/24 е приета Годишна програма за изграждането, поддържането, ремонта, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура за 2024 г. и Актуализирана (януари 2024 г.) Бизнес програма на НКЖИ за периода 2021-2025 г. Следствие на около 5% отклонение на финансовите и част от нефинансовите показатели за първото полугодие на текущата година на 09.09.2024 г. с Решение на Управителния съвет на ДП НКЖИ – Протокол № 35-09/24 е приета Актуализирана (август 2024 г.) Бизнес програма на НКЖИ за периода 2021-2025 г.

На 27.03.2024 г. с Решение на Управителния съвет на ДП НКЖИ – Протокол №13-03/24 е приет Годишен индивидуален финансов отчет на НКЖИ за 2023 г. С Протокол №17-04/24 от 26.04.2024 г. е приет Годишен консолидиран финансов отчет на НКЖИ за 2023 г. Същите са одобрени, съответно със Заповед №ПД-96/28.05.2024 г. и Заповед №ПД-95/28.05.2024 г. на министъра на транспорта и съобщенията.

Промени в структурата и размера на капитала на НКЖИ:

Допълнителните резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници“, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.). Стойностният размер на допълнителните резерви към 30.09.2024 г. е 391 964 хил. лв. (31.12.2023 г.: 392 559 хил. лв.). През деветмесечието на 2024 г. за сметка на допълнителните резерви са:

- предоставени безвъзмездно нетекущи активи на стойност 161 хил. лв. съгласно: Решение №13 от 11.01.2024 г. на МС и Решение на УС №06-02/24 от 07.02.2024 г.; Решение №51 от 25.01.2024 г. на МС и Решение на УС №15-04/24 от 10.04.2024 г.; Решение №143 от 29.02.2024 г. на МС и Решение на УС №13-03/24 от 27.03.2024 г.; Решение №259 от 04.04.2024 г. на МС и Решение на УС №19-05/24 от 16.05.2024 г.; Решение №187 от 21.03.2024 г. на МС и Решение на УС №18-05/24 от 08.05.2024 г.; Решение №393 от 07.06.2024 г. на МС и Решение на УС №29-07/24 от 17.07.2024 г.; Решение №439 от 20.06.2024 г. на МС и Решение на УС №32-08/24 от 01.08.2024 г.; Решение №396 от 07.06.2024 г. на МС и Решение на УС №35-09/24 от 09.09.2024 г.
- отписани нетекущи активи на стойност 756 хил. лв. съгласно: Решение №108 от 08.02.2023 г. на МС, Заповед №ДС-20-7 от 28.02.2024 г. на Областния управител на Област София и Решение на УС №46-12/23 от 13.12.2023 г.; Решение №240 от 02.04.2024 г. на МС и Решение на УС №38-11/23 от 08.11.2023 г.; Решение №366 от 28.05.2024 г. на МС и Решение на УС №46-12/23 от 13.12.2023 г.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

Промени в структурата и размера на таксата по чл. 35 от ЗЖТ и цената за разпределение на тягова електрическа енергия:

Компанията събира инфраструктурни такси в размер, определен съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията.

С методиката се определя таксата за пакета за минимален достъп и за достъп до инфраструктура, която свързва обслужващи съоръжения – такса за достъп и използване. Таксата за достъп и използване съдържа в себе си два компонента: такса за преминаване и такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия. Регламентирана е и такса за заявен и неизползван капацитет, приходите от която се признават като приходи от заявен и неизползван капацитет и се представят като други услуги.

Формирането на таксата за достъп и използване и определяне размера на ставките се извършва въз основа на отчетените преки разходи, произтекли директно вследствие на извършването на влаковата услуга и извършена работа по железопътната инфраструктура за предходна година.

В сила от 01.01.2024 г. таксите са както следва: 0,3977 лв. за влакилометър; 0,00126 лв. за брутотонкилометър; 54,51 лв./MWh за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия; 1,5423 лв. за заявен и неизползван капацитет.

Цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“ е нормативно определена от Комисията за енергийно и водно регулиране.

С Решения №Ц-20 от 01.07.2022 г., №Ц-15 от 30.06.2023 г. и №Ц-18 от 30.06.2024 г. КЕВР определя цена за разпределение на тягова електрическа енергия, за втората и третата ценова година от четвъртия регулаторен период и за първата ценова година от петия регулаторен период в размер съответно на 142,74 лв./MWh, в сила от 01.07.2022 г. до 30.06.2023 г., 131,39 лв./MWh, в сила от 01.07.2023 г. до 30.06.2024 г., 148,60 лв./MWh, в сила от 01.07.2024 г. до 30.06.2025 г.

Във връзка с приета актуализирана Програма за компенсиране на разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия за периода 01.07.2024 г. до 31.12.2024 г., одобрена от Министерски съвет с Решение №654 от 18.09.2024 г. и в изпълнение на чл. 36б, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката (за деветмесечието на 2023 г. – за периода от 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г. Програмата е одобрена от Министерски съвет с Решение № 104 от 02.02.2023 г.):

- като краен небитов потребител Компанията начислява и признава приходи по Програмата за компенсиране в размер на 11 хил. лв. (30.09.2023 г.: 713 хил. лв.) на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

- като оператор на електропреносната и електроразпределителните мрежи, чрез поделение „Електроразпределение“, е сключен Договор №6-ОПР/08.10.2024 г. за компенсации за периода юли-декември 2024 г. (Договор №6-ОПР/20.02.2023 г. за компенсации за периода януари-март 2023 г.) с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По този договор няма извършени плащания за компенсации на технологичните разходи поради постигната за Компанията по-ниската цена на електроенергията, закупувана от Българска независима енергийна борса в сегмент „Ден напред“ и от ЕСО ЕАД (балансираща енергия недостиг и излишък).

III. ПРОИЗВОДСТВЕН КАПАЦИТЕТ И СТЕПЕН НА НАТОВАРЕНОСТ

НКЖИ като управител на железопътната инфраструктура на Република България предоставя използването ѝ от лицензирани железопътни предприятия при равнопоставени условия.

През 2024 г. железопътната инфраструктура е предоставена за ползване от всички железопътни превозвачи.

Извършена работа по железопътни превозвачи, изразена във влакилометри, брутотонкилометри и реализираните от тях приходи от такса преминаване по железопътната инфраструктура са показани в следващите таблици:

Таблица №1

Натурални и стойностни измерители	Влакิโลметри	Брутотонкилометри (хил.)	Приходи от такса преминаване (хил. лв.)
Отчет към 30.09.2024 г.	23 054 977	10 356 550	21 869
Отчет към 30.09.2023 г.	23 381 561	10 463 738	33 505
<i>Изменение към 30.09.2024/30.09.2023 (+/-)</i>	-326 584	-107 188	-11 636
<i>Изменение към 30.09.2024/30.09.2023(%)</i>	-1,40%	-1,02%	-34,73%

При сравнението на натуралните измерители на влаковата работа и реализираните от тях приходи от такса преминаване към 30.09.2024 г. спрямо 30.09.2023 г. се отчита намаление в натуралните измерители и в стойностния измерител (следствие от намалението на такса преминаване, в сила от 01.01.2024 г.).

Извършените превози, изразени във влакилометри и брутотонкилометри и реализираните от тях приходи от такса преминаване по железопътната инфраструктура към 30.09.2024 г. спрямо 30.09.2023 г. по железопътни превозвачи, са показани в следващата таблица:

Таблица №2

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2024 г.		Към 30.09.2023 г.		Към 30.09.24 г.	Към 30.09.23 г.
	Натурални измерители				Приходи от такса за преминаване	
	Влаккм.	Брутотон км.	Влаккм.	Брутотон км.		
		/хил./		/хил./		/хил. лв./
БДЖ-ПП ЕООД	16 183 850	3 405 991	16 485 648	3 537 987	10 630	16 388
БДЖ-ТП ЕООД	2 993 960	3 008 019	3 072 501	2 829 329	4 894	7 209
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	960 079	1 116 891	1 050 269	1 301 622	1 776	3 118
Пимк рейл ЕАД	594 474	632 505	651 397	704 547	965	1 657
ТБД Товарни превози ЕАД	592 715	480 443	612 209	522 753	831	1 357
Рейл Карго Кериър България ЕООД	560 319	631 710	573 036	638 749	968	1 473
Ди Би Карго България ЕООД	445 959	495 669	419 158	486 996	780	1 153
БЖК ЕАД	398 820	375 740	332 050	337 434	632	843
Евроинженеринг ЕООД	142 600	91 428	58 783	43 851	172	118
ЛТЕ България ЕООД	95 647	69 870	74 079	40 527	126	121
Експрес сервиз ООД	42 846	29 797	3 039	376	55	2
ТСВ ЕАД	18 000	3 178	24 408	4 429	11	23
Рейл Нет Карго ЕООД	9 872	6 767	–	–	12	–
Порт Рейл ООД	8 969	3 460	10 356	2 846	8	11
Мини Марица-изток ЕАД	4 571	4 175	12 128	11 410	7	29
Газтрейд АД	1 338	585	1 229	544	1	2

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2024 г.		Към 30.09.2023 г.		Към 30.09.24 г.	Към 30.09.23 г.
	Натурални измерители				Приходи от такса за преминаване	
	Влаккм.	Брутотон км.	Влаккм.	Брутотон км.		
		/хил./		/хил./		/хил. лв./
Карго Транс Вагон България АД	667	259	1 153	324	1	1
СКМ Рейл ЕООД	291	63	118	14	–	–
ДМВ Карго рейл ЕООД	–	–	–	–	–	–
Пимк Рейл Експрес ЕООД	–	–	–	–	–	–
ОБЩО ПРИХОДИ	23 054 977	10 356 550	23 381 561	10 463 738	21 869	33 505

Извършената работа по железопътни превозвачи, изразена в MWh и реализираните от тях приходи от такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия и от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт са показани в следващите таблици:

Таблица №3

Натурални и стойностни измерители	MWh	Приходи от разпределение на тягова ел. енергия (хил. лв.)	Приходи от такса за използване на ел. оборудване (хил. лв.)
Отчет към 30.09.2024 г.	224 787	32 747	12 240
Отчет към 30.09.2023 г.	227 575	32 258	8 883
Изменение към 30.09.2024/30.09.2023 (+/-)	-2 788	489	3 357
Изменение към 30.09.2024/30.09.2023 (%)	-1,23%	1,52%	37,79%

При сравнението на натуралния и стойностните измерители към 30.09.2024 г. спрямо 30.09.2023 г. се отчита намаление в натуралния измерител, увеличение в приходите от разпределение на тягова ел. енергия и приходите от такса за използване на ел. оборудване (следствие от увеличената цена за услугата разпределение на тягова ел. енергия, в сила от 01.07.2023 г. и увеличената такса за използване на ел. оборудване, в сила от 01.01.2024 г.).

Извършените превози, изразени в MWh и реализираните от тях приходи от разпределение на тягова ел. енергия и от такса за използване по железопътната инфраструктура към 30.09.2024 г. спрямо 30.09.2023 г. по железопътни превозвачи, са показани в следващата таблица:

Таблица №4

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2024 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2024 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2024 г.	Към 30.09.2023 г.
	Натурален измерител		Приходи от разпределение на тягова ел. енергия		Приходи от такса за използване на ел. оборудване	
	MWh		хил. лв.		хил. лв.	
БДЖ-ПП ЕООД	107 938	113 108	14 783	15 727	5 884	4 424
БДЖ-ТП ЕООД	46 518	44 400	6 335	6 181	2 522	1 734
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	20 014	22 895	2 755	3 174	1 091	891
Рейл Карго Кериър България ЕООД	11 768	11 211	1 617	1 556	642	434
Пимк рейл ЕАД	11 159	11 033	1 546	1 681	608	468

Железопътни превозвачи	Към 30.09.2024 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2024 г.	Към 30.09.2023 г.	Към 30.09.2024 г.	Към 30.09.2023 г.
	Натурален измерител		Приходи от разпределение на тягова ел. енергия		Приходи от такса за използване на ел. оборудване	
	MWh		хил. лв.		хил. лв.	
Ди Би Карго България ЕООД	9 800	8 861	1 350	1 235	534	344
ТБД Товарни превози ЕАД	8 484	8 452	1 172	1 176	463	330
БЖК АД	6 789	5 777	931	797	370	225
ЛТЕ България ЕООД	1 432	838	198	115	78	33
Експрес сервиз ООД	538	–	79	–	29	–
Рейл Нет Карго ЕООД	179	–	26	–	10	–
Евроинженеринг ЕООД	167	–	25	–	9	–
ОБЩО ПРИХОДИ	224 787	227 575	30 817	31 642	12 240	8 883

Забележка: Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия по железопътни превозвачи не включва приходи от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, които са в размер на 1 930 хил. лв. към 30.09.2024 г. и 616 хил. лв. към 30.09.2023 г.

IV. ПЕРСОНАЛ И ПОЛИТИКА НА ДОХОДИТЕ

Определянето на трудовите възнаграждения на персонала на НКЖИ е в съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове (Кодекс на труда, Наредба за структурата и организацията на работната заплата) и постигнати договорености със синдикалните организации в Колективен трудов договор (КТД), доразвити във Вътрешни правила за работната заплата (ВПРЗ).

Структурни и организационни промени

В Централно управление (ЦУ) на НКЖИ е извършено преструктуриране в: отдел „Финансово счетоводен“ към дирекция „Бюджет, финанси и информационни системи“ и в дирекция „Стратегическо развитие и инвестиционни проекти“, като са закрити секторите; отдел „Управление на държавната собственост и кадастъра“, като от 3 сектора стават 4, функциите се преразпределят, променят се наименованията; инспекция „Вътрешна сигурност и гражданска защита“, като се съкращават регион Пловдив и регион Горна Оряховица.

В поделение „Сигнализация и телекомуникации“ е извършена нова категоризация на производствените звена, в резултат на въведена нова „Методика за категоризация на длъжности, участъци/подучастъци в експлоатационните звена“.

В резултат на одобрена нова Методика за категоризация на експлоатационните пунктове в НКЖИ е извършено прекатегоризиране на железопътните гари.

Промени във вътрешната нормативна база

В сила от 01.01.2024 г. са направени изменения и допълнения на ВПРЗ на НКЖИ за промяна в: механизма на формиране на основните заплати в дирекция „Стратегическо развитие и инвестиционни проекти“ и „Звена за подготовка, управление и изпълнение на проекти“; размера на заплащане на допълнителното възнаграждение за нощен труд на работещите при специфични условия за работа през нощта.

В сила от 01.01.2024 г. са утвърдени нови Разписания на длъжностите и основните заплати за тях за всички поделения на Компанията; Одобрени са Таблици с основни заплати на длъжностите в поделенията за 2024 г.

Подписано е Споразумение между НКЖИ и Синдикатите, страна по КТД за предприемане на конкретни действия и мерки за преодоляване на идентифицираните проблеми и обезпечаване на Компанията с квалифицирана работна сила и привличане на млади кадри за дългосрочна реализация в Компанията.

В сила от 12.02.2024 г. е направено изменение и допълнение на Правилника за вътрешния трудов ред в ЦУ, касаещо начина на регистриране явяването на работа.

В сила от 01.06.2024 г. е сключен нов Колективен трудов договор 2024 г. Актуализирана е и Социалната програма към него.

Одобрена е нова Методика за категоризация на експлоатационните звена в поделения „Сигнализация и телекомуникации“ и „Управление на движението на влаковете и капацитета“.

Изготвени са Таблици 1, 2 и 3 с основните заплати на длъжностите в ЦУ и поделенията, в сила от 01.07.2024 г. и нови щатни разписания за отразяване промените в основните заплати.

В сила от 01.09.2024 г. са направени изменения и допълнения на ВПРЗ на НКЖИ за отразяване на постигнатите договорености в КТД 2024 г., касаещи промените в заплащането на трудовите възнаграждения.

Персонал

Към 30.09.2024 г. числеността по щат в Компанията е 11 666 бр., което е с 2 щатни бройки повече спрямо 30.09.2023 г. Списъчният брой на персонала към 30.09.2024 г. е 10 385 бр., спрямо 30.09.2023 г. се отчита намаление с 41 бр.

За периода от 01.01.2024 г. до 30.09.2024 г. в НКЖИ са постъпили 645 бр. работници и служители и са напуснали 642 бр.

Политика на доходите

На основание Постановление №193 от 12.10.2023 г. на Министерски съвет, в сила от 01.01.2024 г. определена минимална работна заплата за страната в размер 933 лв. Във връзка с това и в съответствие с договорения механизъм в КТД 2022 г., в сила от 01.01.2024 г. основните заплати на работещите в НКЖИ са увеличени с 19,62%.

В сила от 01.01.2024 г. е въведено заплащане на допълнително възнаграждение за интензивност на работещи на длъжност „Началник жп гара“ и „Ръководител движение“ в регионални поделения УДВГД, във връзка с повишения обем работа на експлоатационните пунктове (жп гари и разделни постове). Допълнителното възнаграждение е в сила до 30.06.2024 г., поради въвеждане на новата категоризация на гарите.

На основание КТД 2024 и подписаното Споразумение между ДП НКЖИ и Синдикатите, в сила от 01.07.2024 г. е определена минимална работна заплата за предприятието в размер 979,65 лв. (минималната работна заплата за страната увеличена с коефициент 1,05). Във връзка с това и в съответствие с договорения механизъм в КТД 2024 г., в сила от 01.07.2024 г. основните заплати на работещите в НКЖИ са увеличени със 72,36 лв.

Обучение и развитие на персонала

Продължава провеждането на последователна политика по вътрешнофирмено обучение на персонала с цел минимизиране на недостига на експлоатационен персонал и преодоляване на дефицитите в компетенциите на всички нива.

По утвърдената „Програма за провеждане на курсове за професионално обучение в Центъра за професионална квалификация“ към 30.09.2024 г. за нуждите на Компанията са обучени 3 414 работници и служители за придобиване на: степен на професионална квалификация – 46 бр.; квалификация по част от професия – 74 бр.; професионална квалификация и правоспособност – 133 бр.; правоспособност – 44 бр.; разширяване и актуализиране на професионална квалификация – 209 бр.; периодично обучение по нормативни документи – 2 908 бр.

За 2024 г. са разписани договори за сътрудничество със следните учебни институции:

- с висшите учебни заведения: ВТУ „Тодор Каблешков“, УНСС, Минногеоложки университет, УАСГ, ВСУ „Любен Каравелов“, Бургаски свободен университет, НВУ „Васил Левски“ - Велико Търново и Висше училище по телекомуникации и пощи;

- с професионалните гимназии: ПГ по подемна строителна и транспортна техника - гр. София, ПГ ЖПТ „Христо Смирненски“ - гр. Карлово, ПГ ЖПТ „Никола Йонков Вапцаров“ - гр. Горна

Оряховица, ПГ по телекомуникации - гр. София, ПГ по високи технологии „Александър Степанович Попов“, ПГ „Проф. д-р Асен Златаров“ - Димитровград, ПГ по електротехника и автоматика - София, ПГ по електротехника и електроника - Пловдив, ПГ „Акад. Сергей П. Корольов“ - Дупница и ПГ „Георги Сава Раковски“ - Костенец.

- със средно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Самуил.

Сключени са Споразумения за партньорство с Професионални гимназии по жп транспорт „Христо Смирненски“, „Никола Йонков Вапцаров“ и „Васил Левски“ в гр. Мездра, във връзка с организирането и реализирането на обучение чрез работа (дуална система на обучение).

По Стипендиантската програма за студенти към 30.09.2024 г. са в сила 20 броя договори със студенти, обучаващи се по специалности свързани с дейността на компанията и 5 броя договори с ученици.

С цел презентирание на Компанията като работодател, НКЖИ организира срещи с ученици и студенти от висши учебни заведения и професионални гимназии, в които се изучават специалности свързани с дейността на предприятието, както и участва в кариерни форуми.

Рисковете свързани с персонала, както и коригиращите действия за минимизирането им са описани в т. VII Описание на основните рискове и несигурности, пред които е изправено НКЖИ.

И. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА

ДЪРЖАВНО ФИНАНСИРАНЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Ръководството на НКЖИ очаквайки държавата, в лицето на Министерство на финансите и Министерство на транспорта и съобщенията да окажат необходимото съдействие за осигуряване на необходимите средства за дейностите по управление и поддържане на железопътната инфраструктура, поддържането на необходимото ниво на безопасност, сигурност на движението, капацитет предоставян на индустрията, качество на услугите, гарантиране на трудовите и социалноосигурителните плащания и с цел запазване на финансовата стабилност и социалния мир през септември на 2023 г., с проектобюджета за 2024 г. е заявила необходимостта от осигуряване на финансов ресурс, по реда за субсидиране на железопътната инфраструктура най-малко в размер на 364 637 хил. лв. за 2024 г.

На основание на Договора между Република България и Национална компания „Железопътна инфраструктура“, Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. и постановлението за неговото изпълнение, за осигуряване дейностите по поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура са определени средства от държавния бюджет за 2024 г., под формата на субсидии в размер на 301 230 хил. лв. и капиталов трансфер в размер на 200 078 хил. лв. С намаления размер субсидия е невъзможно Компанията да изпълнява дейностите по текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура. Финансовото състояние на НКЖИ би било изключително затруднено и основано на финансов недостиг за текущи плащания.

Към 30.09.2024 г. на Компанията са предоставени средства за субсидия в размер на 245 710 хил. лв. и капиталови трансфери в размер на 122 939 хил. лв.

Субсидия за текуща дейност - усвоената в размер на 235 074 хил. лв. субсидия е насочена към дейностите по текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура, изплащане на възнаграждения и осигуровки на персонала, разходи които не се покриват от реализираните приходи от дейността.

Капиталови трансфери - с усвоените капиталови трансфери в размер на 114 648 хил. лв. се осигурява изпълнението и съответното финансиране на проекти от инвестиционната програма на предприятието за ремонт, рехабилитация и изграждане на обекти от железопътната инфраструктура.

Проектите, финансирани с капиталови трансфери са показани в следващата таблица:

Таблица №5

№ по ред	Наименование на проекта	КТ (хил. лв.)
1	Ремонт на железен път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости	15 929
2	Модернизиране на осигурителни системи и прелезни устройства	3 023
3	Удвояване и електрифициране на жп линия Карнобат-Синдел	14 540

№ по ред	Наименование на проекта	КТ (хил. лв.)
4	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна	20 972
4.1	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна – междугария	13 066
4.2	Възстановяване на проектните параметри по железопътната линия Русе-Варна – гари	7 906
5	Строителство и ремонт на сгради и съоръжения в съответствие с европейските изисквания	5 414
6	Доставка жп Механизация	5 352
7	Доставка на релсови самоходни специализирани машини	16 687
8	Съфинансиране на ДП НКЖИ за проект: „Модернизация на железопътната линия София-Пловдив - жп участък Елин Пелин – Костенец, фаза 1“	3 955
9	Съфинансиране на ДП НКЖИ за проект: „Модернизация на железопътния участък Костенец-Септември“	28 776
Общо		114 648

С Постановление №80 от 3 април 2024 г. на Министерски съвет на Република България, са одобрени допълнителни плащания от централния бюджет, в размер на 154 653 хил. лв. по бюджета на Министерство на транспорта и съобщенията за 2024 г. за инвестиционни проекти „Модернизация на жп линия София - Драгоман - сръбска граница: жп участък Волюяк – Драгоман, фаза 2“ и „Модернизация на жп линия София – Пловдив: жп участък Елин Пелин - Костенец, фаза 2“. Средствата са предоставени като възмездна финансова помощ на Компанията, в качеството ѝ на бенефициент по Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г. Сумата е постъпила в Компанията по транзитна банкова сметка в БНБ на 16.04.2024 г. Към 30.09.2024 г. са усвоени 105 684 хил. лв. във връзка с проекти по Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г.

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

НКЖИ е Бенефициент по значителен брой проекти с финансиране от Европейски съюз по различни програми и фондове.

Към 30.09.2024 г. на различно ниво на изпълнение и подготовка са следните железопътни инфраструктурни проекти, свързани с проектиране и изграждане на железопътната инфраструктура:

Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020

Проектите, финансирани по ОПТТИ с Безвъзмездна финансова помощ са показани в следващата таблица:

Таблица №6

№ по ред	Наименование на проекта	БФП (хил. лв.)
1	Модернизация на железопътната линия София – Пловдив: жп участък Елин Пелин-Костенец фаза 1	38 117
2	Рехабилитация на железопътната линия Пловдив-Бургас, Фаза 2-Етап 1	21 939
3	Модернизация на жп линия София-Драгоман: жп участък Волюяк-Драгоман фаза 1	22 547
4	Техническа помощ за подготовка на проект "Модернизация на железопътната линия София-Перник-Радомир-Гюешево-граница с Република Македония"	664
5	Възстановяване, ремонт и модернизация на Тягови подстанции – Варна и Разград и изграждане на Тягова подстанция Русе и въвеждане на система за телеуправление и телесигнализация - SCADA фаза 1	9 439
6	От изток към Запад - 2. Достъп до Коридор ОИС от централното пристанище на Бургас: Рехабилитация на железопътните връзки към Трансевропейската транспортна мрежа	1 951
7	Реконструкция на гарови комплекси Подуяне, Искър и Казичене	259

№ по ред	Наименование на проекта	БФП (хил. лв.)
8	Реконструкция на гарови комплекси Стара Загора и Нова Загора фаза 1	3 509
9	Проектиране и внедряване на Система за управление на влаковата работа (СУВР) в НКЖИ	368
10	Подкрепа за Дирекция СРИП на НКЖИ при управлението и изпълнението на железопътните проекти, финансирани от ОПТТИ 2014-2020	468
11	Доставка на 2 броя фабрично нови високопроходими МПС за подпомагане на НКЖИ при наблюдението и контрола на проектите, съфинансирани от ОПТТИ	29
	Общо	99 290

Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027

Проектите, финансирани по ПТС, по приоритетна ос с Безвъзмездна финансова помощ и с Възмездна финансова помощ, подлежаща на възстановяване от НКЖИ по бюджета на МТС, съгласно чл. 2 на ПМС 80/03.04.2024 г. са показани в следващата таблица:

Таблица №7

№ по ред	Наименование на проекта	БФП (хил. лв.)	ВФП (хил. лв.)
	Ос 1 „Развитие на железопътната инфраструктура по „основната“ и „широкообхватната“ Трансевропейска транспортна мрежа“		
1	Рехабилитация на железопътната линия Пловдив – Бургас, Фаза 2, етап II	33 162	–
2	Модернизация на железопътната линия София-Пловдив - жп участъка Елин Пелин – Костенец фаза 2	–	39 736
3	Модернизация на железопътната линия София-Драгоман: жп участък Волюяк-Драгоман фаза 2	–	31 459
	Ос 3 „Подобряване на интермодалността, иновации, модернизиращи системи за управление на трафика, подобряване на сигурността и безопасността на транспорта“	–	–
1	Реконструкция на гарови комплекси Стара Загора и Нова Загора фаза 2	1 327	–
	Общо	34 489	71 195

Механизъм за свързване на Европа 2014-2020

Проектите, финансирани по Механизъм за свързване на Европа и национално съфинансиране са показани в следващата таблица:

Таблица №8

№ по ред	Наименование на проекта	МСЕ (хил. лв.)	НС (хил. лв.)
1	Развитие на железопътен възел София: железопътен участък София-Волюяк	5 403	1 029
2	Модернизация на железопътен участък София-Елин Пелин	5 442	–
3	Модернизация на железопътен участък Костенец-Септември	–	3 236
4	Развитие на железопътен възел Пловдив	19 399	6 245
5	Техническа помощ за подготовка на проект: Модернизация на жп линията Мездра-Медковец	2 098	1 488
6	Достъп от коридора Ориент/Източно-Средиземноморски до летище Бургас. Изграждане на връзка между железопътната инфраструктура и летище Бургас	536	–
7	Модернизация на Тягови подстанции Враца и Перник, част от основния мрежов коридор Ориент/Източно-Средиземноморски	1 790	–

№ по ред	Наименование на проекта	МСЕ (хил. лв.)	НС (хил. лв.)
8	Техническа помощ за подготовка на проект: Модернизация на железопътен участък Драгоман-граница с Република Сърбия	58	–
9	Техническа помощ за проект: Удвояване на участъци от жп линията Пловдив-Свиленград-граница с Република Турция	38	139
	Общо	34 764	12 137

Механизъм за свързване на Европа 2021-2022

Проектите, финансирани по Механизъм за свързване на Европа 2021-2027 са показани в следващата таблица:

Таблица №9

№ по ред	Наименование на проекта	МСЕ-2 (хил. лв.)
1	Модернизация на жп линия Видин-София: жп участък Медковец – Срацимир	190
	Общо	190

ЗНАЧИМИ НЕФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НКЖИ

В Договора между Република България и Национална компания „Железопътна инфраструктура“ са определени следните показатели за оценка на качеството на железопътната инфраструктура в резултат на вложените средства:

- *Индекс на точност на пътническите и товарните влакове* – измерител за степента на удовлетвореност на клиентите на Управителя на инфраструктура, а именно железопътните Превозвачи.
 - *Качество на железопътната инфраструктура, измерено чрез бална оценка* – обобщен показател за качеството на железния път и съответствието му с изискванията за съответния клас. По-високата стойност отчита повишаване скоростите на движение, комфорта и безопасността по железопътната мрежа.
 - *Брой на произшествията и инцидентите по причина на НКЖИ* – показател свързан със състоянието на железния път и съоръженията и управлението на влаковата работа, който отчита високата степен на сигурност и безопасност на железопътния транспорт.
 - *Ефективно използване на инфраструктурния капацитет* – индикатор за минимизиране на ограниченията в капацитета при извършване на ремонтни дейности.
 - *Скорост и надеждност на железопътната мрежа, измерено чрез среднопретеглена скорост на движение по железопътната инфраструктура* – постигане на конкурентни и по-високи проектни скорости по съществуващата железопътна мрежа и развитие на бизнес ориентирани трасета.
- Изпълнението на показателите към 30.09.2024 г. е показано в следващата таблица:

Таблица №10

Показатели за полза /ефект	Мерна единица	Отчет към 30.09.2024 г.
Индекс на точност на пътническите влакове	%	95,40
Индекс на точност на товарните влакове	%	94,49
Качество на железопътната инфраструктура, измерено чрез бална оценка	%	54,08
Брой на произшествията и инцидентите по причина на НКЖИ	брой	77
Ефективно използване на инфраструктурния капацитет	часове	91 342
Среднопретеглена скорост на движение по железопътната инфраструктура	км/ч	78,4

VI. ВЛИЯНИЕ НА ВАЖНИТЕ СЪБИТИЯ ЗА ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ВЪВ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Настъпилите през деветмесечието на 2024 г. важни събития, отнасящи се до Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ не са оказали съществено влияние върху резултатите във финансовия отчет. В условия на растяща инфлация състоянието на Компанията е стабилно въпреки икономическата среда на покачващи се цени на материали, горива, електроенергия и услуги.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ДЕЙНОСТТА И ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА НКЖИ

Приходите от дейността на НКЖИ през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 461 363 хил. лв. и са с 29 269 хил. лв. (6,8%) повече спрямо реализираните приходи за същия период на 2023 г. в размер на 432 094 хил. лв. Приходите от дейността се формират от приходи от оперативна дейност в размер на 459 756 хил. лв. и финансови приходи в размер на 1 607 хил. лв.

Приходите от оперативна дейност през деветмесечието на 2024 г. са с 29 196 хил. лв. (6,8%) повече спрямо реализираните приходи от оперативна дейност за същия период на 2023 г. в размер на 430 560 хил. лв. Приходите от оперативна дейност съдържат: нетни приходи от продажба на услуги и стоки и други приходи. Тук се отчитат и приходи от продукция и незавършено производство в размер на 179 хил. лв. и от придобиване на активи по стопански начин в размер на 9 137 хил. лв.

Нетни приходи от продажба на услуги и стоки през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 76 277 хил. лв., с относителен дял 16,5% от приходи от дейността.

Приходите от продажба на услуги са в размер на 76 242 хил. лв. и са с 11 638 хил. лв. (13,2%) по-малко спрямо реализираните приходи от продажба на услуги за същия период на 2023 г. в размер на 87 880 хил. лв. Намаление се отчита в приходите от продажба на услуги, в т.ч.: за преминаване по железопътната инфраструктура; други услуги.

Приходите от продажба на стоки са в размер на 35 хил. лв. (30.09.2023 г: 35 хил. лв.).

Приходи от инфраструктурни такси за достъп и използване, в т.ч.:

Реализираните приходи от таксата за достъп и използване през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 34 109 хил. лв., което е по-малко с 8 279 хил. лв. (19,5%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2023 г. в размер на 42 388 хил. лв. Причините довели до това намаление са следствие на намалението в: такси за влаккилометър (32%) и брутотонкилометър (34%), в сила от 01.01.2024 г.; натуралните измерители (описани в т. III. Производствен капацитет и степен на натовареност).

Приходите от такси за достъп и използване са за покриване на разходите, направени вследствие на извършването на влаковата услуга. Средствата са насочени само и единствено за текущо поддържане и безопасна експлоатация на железопътната инфраструктура.

Приходи от инфраструктурни такси за преминаване по железопътната инфраструктура през деветмесечието на 2024 г. са реализирани 21 869 хил. лв., което е по-малко с 11 636 хил. лв. (34,7%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2023 г. в размер на 33 505 хил. лв.

За отчетния период приходите от такса за преминаване представляват 28,7% от нетните приходи от продажби и 4,7% от общите приходи от дейността.

Приходи от инфраструктурни такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия през деветмесечието на 2024 г. са реализирани 12 240 хил. лв., което е повече с 3 357 хил. лв. (37,8%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2023 г. в размер на 8 883 хил. лв.

За отчетния период приходите от инфраструктурни такси за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия представляват 16,0% от нетните приходи от продажби и 2,7% от общите приходи от дейността.

Приходи от разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт през деветмесечието на 2024 г. са отчетени в размер на 32 747 хил. лв., което е повече с 489 хил. лв. (1,5%) спрямо реализираните приходи за същия период на 2023 г. в размер на 32 258 хил. лв. Увеличението се дължи на увеличената цена за предлаганата услуга, в сила

от 01.07.2024 г. и намалението в натуралния измерител (описан в т. III. Производствен капацитет и степен на натовареност).

С тези приходи се покриват разходите на дейност „Електроразпределение“, като се гарантира безотказността и ефективността на енергийната система, обслужваща железопътните превозвачи.

Приходите от разпределение на тягова електрическа енергия заемат 42,9% от нетните приходи от продажби и 7,1% от общите приходи от дейността.

Приходите от други услуги реализирани през деветмесечието на 2024 г. в размер на 9 386 хил. лв. и са с 3 848 хил. лв. (29,1%) по-малко от отчетените през същия период на 2023 г. С изключение на приходите от ремонтни дейности и други услуги, намаление се наблюдава във всички останали приходи, което се дължи на намалените такси/цени за предоставяните услуги, в сила от 01.01.2024 г. Реализираните приходи са от: предоставени на превозвачи услуги по Наредба 41 – 2 661 хил. лв. (30.09.2023 г.: 5 535 хил. лв.); дезинфекционни станции – 2 127 хил. лв. (30.09.2023 г.: 2 316 хил. лв.); приходи от заявен и неизползван капацитет – 1 546 хил. лв. (30.09.2023 г.: 2 180 хил. лв.); кантарни участъци – 869 хил. лв. (30.09.2023 г.: 946 хил. лв.); ремонтни дейности и други услуги – 2 183 хил. лв. (30.09.2023 г.: 1 934 хил. лв.); съхранение на ВВЗ – 0 лв. (30.09.2023 г.: 323 хил. лв.).

Приходите от обслужващите съоръжения и заявен и неизползван капацитет се използват съответно за обслужващите съоръжения и за покриване на разходите, направени вследствие на извършването на влаковата услуга.

Приходите от други услуги заемат 12,3% от нетните приходи от продажби и 2,0% от общите приходи от дейността.

Другите приходи на Компанията са формирани от: приходи от финансираня, приходи от продажба на активи и други приходи. През деветмесечието на 2024 г. са в размер на 374 163 хил. лв. с относителен дял 81,1% от приходите на НКЖИ.

Приходите от финансираня са в размер на 355 899 хил. лв. и са повече с 47 304 хил. лв. (15,3%) от предходната година. Приходите от финансираня включват финансираня свързани с: покриване на разходи; нетекущи активи; текущи активи.

Приходите от финансираня, свързани с покриване на разходи са в размер на 253 562 хил. лв. и са за текущи активи и разходи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите. Тук е отчетена на приход и субсидията, одобрена съгласно чл. 25 на Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 г. Остатък за получаване от субсидията е недостатъчен за покриване на текущите разходи на Компанията към 31.12.2024 г.

Приходите свързани с нетекущи активи са в размер на 100 039 хил. лв. и са относими към размера на текущия разход за амортизация на безвъзмездно придобити дълготрайни материални и нематериални активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на дълготрайните материални активи и нематериалните активи.

Приходите, свързани с текущи активи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура са в размер на 2 298 хил. лв. и са признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Приходите от продажба на активи са в размер на 7 559 хил. лв., спрямо 5 216 хил. лв. отчетени за същия период на 2023 г.

Другите приходи са реализирани в размер на 10 705 хил. лв. и са по-малко със 707 хил. лв. (6,2%) спрямо отчетените през същия период на 2023 г. в размер на 11 412 хил. лв. Отчетени са приходи от заведени втора употреба материали/скрап от брак/ликвидация в размер на 4 633 хил. лв.; приходи от наеми – 3 226 хил. лв.; приходи от глоби и неустойки – 2 211 хил. лв.; приходи от застрахователни събития – 112 хил. лв.; други приходи – 523 хил. лв.

Финансови приходи от дивиденди получени през 2024 г. в резултат от взети решения за разпределения на финансовите резултати за 2023 г. от асоциирано предприятие „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД в размер на 1 147 хил. лв. (30.09.2023 г.: 1 001 хил. лв.) и от ЗАД „Алианс България“ в размер на 460 хил. лв. (30.09.2023 г.: 533 хил. лв.).

Разходите за дейността на НКЖИ през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 468 771 хил. лв., което е с 26 696 хил. лв. (6,0%) повече спрямо отчетния период на 2023 г. и включват разходи за оперативна дейност и финансови разходи.

Разходите за оперативна дейност за отчетния период са в размер на 468 712 хил. лв., което е с 26 710 хил. лв. (6,0%) повече спрямо отчетените за деветмесечието на 2023 г. в размер на 442 002 хил. лв.

В структурата на разходите за оперативна дейност с най-голям дял са разходите за персонал – 51,2%, следвани от разходите за амортизации – 31,3%, материали и външни услуги – 14,4%; други разходи за дейността – 3,1%.

Разходите за персонал през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 240 095 хил. лв. и са повече спрямо същия период на 2023 г. с 40 160 хил. лв. (20,1%). Причините довели до това увеличение са описани в т. IV. Персонал и политика на доходите.

Средната брутна работна заплата към 30.09.2024 г. е 1 924 лв. и спрямо същия период на 2023 г. е по-голяма с 354 лв. (22,6%).

Средният списъчен брой на персонала е 10 447 броя (в т.ч.: 45 бр. лица в отпуск по майчинство), като се отчита намаление със 126 средно списъчни броя спрямо отчетените към 30.09.2024 г.

Разходите за възнаграждения са в размер на 180 027 хил. лв. Спрямо сравнявания период на 2023 г. разходите за възнаграждения са повече с 31 237 хил. лв. (20,9%). Увеличението е в резултат на увеличението, в сила от 01.01.2024 г. основни заплати на работещите в НКЖИ с 19,62%, на основание определената минимална работна заплата за страната в размер на 933 лв. и договорения механизъм в КТД.

Разходите за осигуровки са в размер на 60 068 хил. лв. Спрямо същия период на 2023 г. разходите за осигуровки са повече с 8 923 хил. лв. (17,5%).

През 2024 г. са запазени осигурителните вноски за фондовете на Държавното обществено осигуряване, Здравно осигуряване при съотношение между осигуряващия и осигурения от 60:40, максималния месечен размер на осигурителния доход в размер на 3 750 лв. Увеличени са вноските за фонд Трудова злополука и професионална болест от 0,9% за 2023 г. на 1,1% за 2024 г.

Разходите за амортизация и обезценка през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 146 632 хил. лв., което е по-малко с 4 874 хил. лв. (3,2%) от отчетените разходи за амортизация през същия период на 2023 г.

Разходите за суровини и материали през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 28 000 хил. лв. и са по-малко с 14 193 хил. лв. (33,6%) спрямо отчетените за същия период на 2023 г. Най-голямо е намалението в разходите за материали (12 318 хил. лв.), което се дължи на забавяне изпълнението на договорите за строителство и ремонт на елементите на железопътната инфраструктура. Изменението по елементи на останалите разходи, спрямо същия период на 2023 г. е както следва: електроенергия – по-малко с 1 814 хил. лв.; гориво – по-малко със 114 хил. лв.; топлоенергия – повече с 14 хил. лв. и вода – повече с 39 хил. лв.

Разходите за външни услуги отчетени през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 39 427 хил. лв. и са повече с 2 999 хил. лв. (8,2%) от отчетените за същия период на 2023 г., в размер на 36 428 хил. лв. Най-голям относителен дял в разходите за външни услуги заемат разходите за охрана (увеличение дължащо се на увеличението на МРЗ за страната от 01.01.2024 г.) – 10 513 хил. лв. (26,7%) и транспортни услуги и карти – 6 921 хил. лв. (17,6%), следвани от разходите за: ремонти и текущо поддържане на ЖИ – 4 380 хил. лв. (11,1%); почистване – 3 920 хил. лв. (9,9%); абонаментни услуги – 3 054 хил. лв. (7,7%); застраховки – 2 385 хил. лв. (6,0%); данък сгради, такса смет и други данъци – 1 959 хил. лв. (5,0%); лабораторни услуги, експертизи, измерване и фискализиране – 1 750 хил. лв. (4,4%); внедряване и доработка на програмни продукти, системна помощ и обработка на информация – 1 440 хил. лв. (3,7%); такси – 585 хил. лв. (1,5%); наеми – 580 хил. лв. (1,5%); други – 1 940 хил. лв.

През 2024 г. продължава политиката на мониторинг и контрол на разходите по всички нива на управление и дейности, прецизиране на договорите и на разходите на финансови средства, с цел ефективно усвояване на средствата за експлоатация, поддържане, ремонт и инвестиции, оптимизиране на административните и непроизводствени разходи.

Другите разходи през деветмесечието на 2024 г. са в размер на 14 558 хил. лв., което е с 2 618 хил. лв. (21,9%) повече от отчетените през същия период на 2023 г. в размер на 11 940 хил. лв., като увеличението в размер на 1 411 хил. лв. се дължи основно на разходите за работно и униформено облекло.

Отчетената балансова стойност на продадените активи в размер на 4 207 хил. лв. е с 490 хил. лв. повече спрямо същия период на миналата година.

През деветмесечието на 2024 г. са отчетени разходи за: работно и униформено облекло – 3 624 хил. лв.; внесени в бюджета 50% от получени наеми – 1 460 хил. лв.; командировки – 1 031 хил. лв.; нанесени щети – 1 020 хил. лв.; брак на дълготрайни активи – 469 хил. лв.; охрана на труда – 461 хил. лв.; членски внос международни организации – 439 хил. лв.; изгубени съдебни дела – 410 хил. лв.; други разходи – 1 437 хил. лв.

Финансовите разходи са в размер на 59 хил. лв. и са от: лихви по лизингови договори за финансов лизинг – 49 хил. лв.; други финансови разходи (банкови такси) – 8 хил. лв. и отрицателни курсови разлики от промяна на валутни курсове – 2 хил. лв.

Търговски и други вземания на НКЖИ към 30.09.2024 г. по балансова стойност са в размер 143 171 хил. лв., от тях със степен на ликвидност над една година са 52 387 хил. лв. Спрямо началото на годината търговските и други вземанията са намалели с 1 601 хил. лв. (3,0%).

В структурата на вземанията към 30.09.2024 г. най-голям дял заемат вземанията от клиенти и доставчици – 79,8%, следват: данъци за възстановяване – 12,0%, други текущи вземания 4,7%, съдебни и присъдени вземания – 3,1% и вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия – 0,4%.

Вземанията от клиенти и доставчици по балансова стойност към 30.09.2024 г. са в размер на 114 248 хил. лв., в т.ч. от доставчици в размер на 1 419 хил. лв. и са повече с 19 245 хил. лв. спрямо началото на годината. От тях 99 729 хил. лв. или 87,29% са вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните му дружества, включващи вземания от инфраструктурни такси, спомагателни и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други. Във вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните му дружества са представени просрочени вземания, за които Компанията има сключени споразумения с „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ-ТП“ ЕООД с обща балансова стойност 54 148 хил. лв. за разсрочено плащане с изискуемост над една година – 52 387 хил. лв. и до една година – 1 761 хил. лв., които се изпълняват съгласно договореностите. Остатък от сумата на вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества (извън споразуменията) представляват непросрочени и просрочени вземания от „БДЖ-ПП“ ЕООД – 21 792 хил. лв. и „БДЖ-ТП“ ЕООД – 16 975 хил. лв.

Възрастова структура на вземанията от клиенти и доставчици по балансова стойност към 30.09.2024 г. е показана в следващата таблица:

Таблица №11

Вземания по контрагенти	Балансова стойност на вземанията (хил. лв.)	Възрастова структура на вземанията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 мес.	в т.ч. вземания над 1 година
БДЖ-ТП ЕООД	57 945	2 325	4 802	728	50 090	42 905
БДЖ-ПП ЕООД	26 139	4 348	13 794	5 240	2 757	2 749
Холдинг БДЖ ЕАД	15 645	18	–	–	15 627	15 627
ДЗЗД Консорциум Пловдив	3 763	–	–	–	3 763	3 763
ПИМК Рейл ЕАД	1 409	655	754	–	–	–
ДЗЗД Геострой Лантания	1 366	3	886	477	–	–
ТБД - Товарни превози ЕАД	1 035	515	519	1	–	–
Булмаркет Рейл Карго ЕООД	887	884	–	–	3	3
Рейл Карго Керифър България	541	540	1	–	–	–
Ди Би Карго България ЕООД	477	475	2	–	–	–
Евроинженеринг ЕООД	432	84	170	72	106	1
ЕСО ЕАД	412	409	–	–	3	–
Наеми и префактурирани услуги	737	161	280	71	225	173
Вземания по аванси от доставчици	1 419	1 419	–	–	–	–
Други вземания	2 041	967	537	63	474	260

Вземания по контрагенти	Балансова стойност на вземанията (хил. лв.)	Възрастова структура на вземанията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 мес.	в т.ч. вземания над 1 година
ОБЩО ВЗЕМАНИЯ	114 248	12 803	21 745	6 652	73 048	65 481

По дата на падеж вземанията от клиенти и доставчици са, както следва: 11,3% са непросрочени; 19,0% са просрочени до три месеца; 5,8% са от три до шест месеца; 63,9% са над шест месеца.

Данъците за възстановяване по балансова стойност към 30.09.2024 г. са в размер на 17 236 хил. лв. и са намалени с 22 009 хил. лв. спрямо началото на годината.

Съдебните и присъдени вземания по балансова стойност към 30.09.2024 г. са в размер на 4 378 хил. лв. и са увеличени с 25 хил. лв. спрямо началото на годината. От тях 2 459 хил. лв. (56,2%) са присъдени вземания и 1 919 хил. лв. (43,8%) са вземания по съдебни спорове.

Другите вземания по балансова стойност към 30.09.2024 г. са в размер на 6 734 хил. лв. в т.ч. 2 615 хил. лв. са вземания по оперативни програми. Другите вземания са с увеличение от 2 903 хил. лв. спрямо началото на годината.

Търговските и други задължения на НКЖИ към 30.09.2024 г. са в размер на 144 700 хил. лв. в т.ч. със степен на изискуемост: до една година – 100 048 хил. лв.; над една година – 44 652 хил. лв.

Задължения към клиенти и доставчици. Към 30.09.2024 г. задълженията към клиенти и доставчици са в размер на 55 244 хил. лв.

Структурата по падеж на задълженията към клиенти и доставчици към 30.09.2024 г. е показана в следващата таблица:

Таблица №12

Задължения по контрагенти	Общ размер на задължението (хил. лв.)	Падеж на задълженията (хил. лв)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 месеца	в т.ч. задължения над 1 година
Консорциум. Щрабаг Джи Пи Рейл 2017 ДЗЗД	9 408	9 234	–	–	174	–
TESMEC RAIL SRL	5 809	5 809	–	–	–	–
ДЗЗД Евро ЖП Инфраструктура	5 730	5 730	–	–	–	–
Юнайтед Пропърти Груп ЕООД	5 435	5 435	–	–	–	–
ДЗЗД Консорциум Плобур	4 821	4 821	–	–	–	–
ДЗЗД Джен-Дуй ЖП Елин Пелин	4 014	4 014	–	–	–	–
ДЗЗД Проект Пловдив	2 441	2 441	–	–	–	–
СТЕМО ООД	2 250	32	2 218	–	–	–
Тракция АД	1 083	–	191	892	–	–
Евроинженеринг ЕООД	993	116	877	–	–	–
Инфраструктурно Строителство АД	972	972	–	–	–	–
БДЖ-ПП ЕООД	959	561	60	287	51	2
Балкантел ООД	927	34	893	–	–	–
ДЗЗД Надлези МХ-КЛ	846	846	–	–	–	–
ФОРС Делта ООД	824	824	–	–	–	–
Електроразпределение ЮГ ЕАД	780	780	–	–	–	–
ЕСО ЕАД	690	690	–	–	–	–
ДЗЗД ДБ Трявна	588	331	–	–	257	–
Тинса ЕООД	555	–	549	6	–	–
БДЖ-ТП ЕООД	443	368	75	–	–	–

Задължения по контрагенти	Общ размер на задължението (хил. лв.)	Падеж на задълженията (хил. лв.)				
		Непросрочени	Просрочени до 3 мес.	от 3 до 6 мес.	над 6 месеца	в т.ч. задължения над 1 година
Други задължения	5 676	3 909	1 709	-1	59	60
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	55 244	46 947	6 572	1 184	541	62

По дата на падеж тези задължения са, както следва: 85,0% - непросрочени; 11,9% - просрочени до три месеца; 2,1% - от три до шест месеца; 1,0% - над шест месеца.

Задълженията към персонала - текущи задължения по начислени трудови възнаграждения в размер на 15 869 хил. лв. и задължения за социално осигуряване в размер на 7 371 хил. лв.

Задълженията към асоциирани предприятия към 30.09.2024 г. са в размер на 4 657 хил. лв. представляват закупени стрелкови части и други материали от „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД.

Данъчни задължения в размер на 3 855 хил. лв., в т.ч.: 3 753 хил. лв. разчети за данъци по ЗДДФЛ.

Задължения към финансови предприятия към 30.09.2024 г. са в размер на 1 690 хил. лв. и представляват дължима сума по финансов лизинг за срок от 5 години. Посочената сума над 1 година - 1 048 хил. лв. не е дължима в следващите 12 месеца.

Други текущи задължения в размер на 56 014 хил. лв. От тях 97,0% са задържани суми по договори и получени гаранции за изпълнение на договорите, и останалите 3,0% са от разчети по други задължения с текущ характер и застраховане.

С оглед недопускане забавяне на плащанията във времето е създадена финансово-оперативна организация за съгласуване нивото на извършена работа и преглед на всички текущи документи.

ЗНАЧИМИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НКЖИ

НКЖИ участва активно за изпълнението на политиката в областта на транспорта. Отчетените финансови показатели, които позволяват да се измери степента на постигане на общите цели с дългосрочен характер заложи в бизнес програмата на НКЖИ към 30.09.2024 г. са както следва:

Таблица №13

Отчет приходи, хил. лв.	01-09.2024 г.	01-09.2023 г.	Изменение (2024-2023)
Общо приходи	461 363	432 094	29 269
Приходи от Оперативна дейност	459 756	430 560	29 196
Баланс, хил. лв.	към 30.09.24 г.	към 31.12.23 г.	
Общо активи	5 798 007	5 486 680	311 327
Дълготрайни активи	5 170 230	4 980 261	189 969
Краткотрайни активи	627 777	506 419	121 358
Общо пасиви	4 550 271	4 230 801	319 470
Нетекущи пасиви	4 450 223	4 183 378	266 845
Текущи пасиви	100 048	47 423	52 625
Общо Собствен капитал	1 247 736	1 255 879	-8 143
Основен капитал	100 000	100 000	0
Финансов резултат, в т.ч. от минали години	-595 273	-587 865	-7 408
Финансови коефициенти			
Ефективност на разходите	0,9842	0,9774	0,0068
Ликвидност	6,2748	10,6788	-4,4040
Задлъжнялост	3,6468	3,3688	0,2780

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ приключва деветмесечието на 2024 г. с *текуща загуба* след данъци в размер на 7 408 хил. лв.

На база направен анализ във връзка с прогнозирания размер на разходите и приходите (без допълнително исканата субсидия) от дейността към 31.12.2024 г. загубата към края на годината ще надхвърли 60 000 хил. лв., финансовите и нефинансовите показатели ще бъдат влошени, Политиката за участието на държавата в публичните предприятия през 2024 г. няма да бъде изпълнена.

Натрупаните непокрити загуби от минали години, без влиянието на текущата към 30.09.2024 г., са в размер на 587 865 хил. лв.

Тези данни индикират съществуването на значителна несигурност, която може да породи съмнение относно възможността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие без продължаващата подкрепа от страна на държавата собственик на Компанията, правителството на Република България, проявление на която са подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции и на други източници на финансиране.

- *Общите активи* към 30.09.2024 г. отчитат 5,7% ръст, което е доказателство за инвестиционна дейност на предприятието и изпълнението на задълженията за управление и развитие на предоставените от Държавата активи. Общите активи включват: *дълготрайни активи* - дълготрайни материални, нематериални и дългосрочни финансови активи; *краткотрайни активи* - материални запаси, вземания, парични средства и разходи за бъдещи периоди.

- *Общо пасивите представляват сумата между нетекущи пасиви – задължения с падеж над 1 година и текущи пасиви – провизии и сходни задължения, задължения с падеж до 1 година, финансираните и приходи за бъдещи периоди.*

- *Общо собственият капитал* намалява от 1 255 879 хил. лв. към 31.12.2023 г. на 1 247 736 хил. лв. към 30.09.2024 г. Намалението на собственият капитал е основно вследствие от отрицателния финансов резултат за отчетния период.

- *Коефициентите за ефективност на разходите* се изчисляват, като съотношение на общо приходи към общо разходи и позволяват да се определи колко приходи от дейността получава предприятието от използването на единица разходи за същата дейност. НКЖИ не постига приемлива стойност (≥ 1) на коефициента на ефективност на разходите. Благоприятно за предприятието е коефициентът да расте и да бъде достигната приемливата стойност в дългосрочен план чрез увеличаване на приходите от услуги.

- *Коефициентите за ликвидност* се изчисляват, като съотношение на текущи/краткотрайни активи към текущи пасиви и дават представа колко бързо активите на дадена компания могат да се превърнат в пари. Към 30.09.2024 г. НКЖИ разполага с повече краткотрайни активи, които може да използва за погасяване на текущите си задължения. НКЖИ постига приемлива стойност на Коефициента на обща ликвидност ($1 \leq K_n \leq 10$).

- *Коефициентите на задлъжнялост* се изчисляват, като съотношение на общо пасиви към собствен капитал - задължения към собствен капитал и съответно колкото стойността е по-близо до едно, толкова по-малко са привлечените средства. Коефициентът на задлъжнялост не е в рамките на приемливите стойности ($0 \leq K_n \leq 1$), определени в Политиката за участието на държавата в публичните предприятия. Тези стойности следва да бъдат достигнати в дългосрочен план – за период от два бизнес цикъла и подлежат на наблюдение с цел постигане на целите, които държавата си поставя с участието си в публичното предприятие.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА СКЛЮЧЕНИ СДЕЛКИ МЕЖДУ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на НКЖИ включват едноличният собственик, асоциирани предприятия, ключовият управленски персонал и държавни предприятия, с които е под общ правителствен контрол чрез Министерство на транспорта и съобщенията, което упражнява правата на собственик на капитала на тези дружества. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не се предоставят или получават никакви гаранции.

През отчетния период извършените сделки със свързани предприятия, са както следва:

Сделки с асоциирани и други свързани предприятия

- „фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД – продажба на стоки и услуги за 3 хил. лв., покупки на стоки и услуги за 9 167 хил. лв., получени гаранции по договори през деветмесечието на 2024 г. за 3 хил. лв.

Сделки с асоциирани и други свързани предприятия

- „Холдинг БДЖ“ ЕАД – продажба на стоки и услуги (ползвани площи и др. услуги) за 135 хил. лв., покупки на стоки и услуги за 407 хил. лв.
- „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД – продажба на стоки и услуги (инфраструктурни такси, разпределение тягова ел. енергия, ползвани площи) за 35 000 хил. лв., покупка на стоки и услуги (жп карти и др. услуги) за 4 494 хил. лв., получени гаранции по договори през деветмесечieto на 2024 г. за 304 хил. лв., възникнали съдебни вземания през деветмесечieto на 2024 г. за 1 хил. лв.
- „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД – продажба на стоки услуги (инфраструктурни такси, разпределение тягова ел. енергия, ползвани площи и др. услуги) за 18 513 хил. лв., покупки на стоки и услуги (превози и др. услуги) за 1 419 хил. лв., възникнали съдебни вземания през деветмесечieto на 2024 г. за 7 хил. лв.
- „ТСВ“ ЕАД – продажба на стоки и услуги (инфраструктурни такси и др. услуги) за 60 хил. лв., покупки на стоки и услуги (строителни услуги и ремонти) за 7 469 хил. лв.

Сделки с ключов управленски персонал

- Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет на НКЖИ и Генералния директор на Компанията. Доходите на ключовия управленски персонал, са както следва: заплати и други краткосрочни доходи в размер на 287 хил. лв.; осигурителни вноски в размер на 16 хил. лв.

VII. ОПИСАНИЕ НА ОСНОВНИТЕ РИСКОВЕ И НЕСИГУРНОСТИ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е изложено на общите рискове, отнасящи се до всички стопански субекти, заети в транспортния сектор. Управлението на риска на Компанията се осъществява от централната администрация. Приоритет на ръководството е осигуряването на краткосрочни и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост. Компанията не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито издава опции. Управлението на риска е непрекъснат процес, неразделна част от управленския процес. Не е имало промени в политиката за управление на риска относно финансови инструменти през периода.

Рисковете, свързани с развитието на Компанията, се характеризират в следната последователност:

- систематични, които зависят от колебанията в икономиката като цяло и са присъщи на целия пазар: макроикономически риск; политически риск; лихвен риск и др.;
- несистематични, които представляват частта от общия риск, която е специфична за предприятието и за отрасъла, в който то оперира: секторен (отраслов) риск; бизнес риск; финансов риск; ликвиден риск; оперативен риск.

Макроикономически риск

Макроикономическите рискове, произтичат от общата икономическа среда и се измерват с реализирания икономически растеж, увеличаване/намаляване на производителността и доходите на населението и др. Макроикономическите рискове не могат да бъдат управлявани и контролирани от ръководния екип на Компанията, но влиянието им може да бъде ограничено чрез събирането и анализирането на текущата информация за макросредата в страната, както и чрез използване на прогнози от независими източници за състоянието на икономиката като цяло.

Политически риск

Политическия риск отразява влиянието на политическите процеси в страната върху стопанския и инвестиционния процес. Постигането на политическа стабилност значително биха намалили влиянието на политическия риск.

По отношение на НКЖИ политическия риск е свързан с политическа дестабилизация на балканския регион, заобикаляне на Република България от международните транзитни потоци.

Лихвен риск

Политиката на НКЖИ е насочена към минимизиране на лихвения риск, който представлява рискът стойността на лихвоносните задължения да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти.

Компанията спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

Секторен (отраслов) риск

Дейностите на НКЖИ са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международни споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

За НКЖИ секторният риск е свързан с намаляване качество на услугите, аварии и затруднено преминаване през участъци на железопътната инфраструктура, забавяне въвеждането на нови технологии и подобряване на техническото състояние на железопътната инфраструктура, намаляване на средните скорости на движение, което води до загуба на клиенти, изземване на пазарни дялове от конкурентния автомобилен транспорт при пътническите и товарни превози.

Бизнес риск

Бизнес риска намира своето проявление при евентуални неблагоприятни промени на производствените разходи на Компанията, както и таксите/цените, по които предоставя своята услуга. Основен фактор, влияещ върху финансовото състояние на предприятието са таксите за достъп и използване и цената за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, които се регулират от законовите и подзаконовите нормативни актове и предприятието не може да влияе по никакъв начин на тези такси/цени.

Обемът на превозите също оказва директно влияние върху размера на приходите от предоставяните услуги, с които се покриват разходи за текущо поддържане и експлоатация на железопътната инфраструктура.

Наблюдавания спад в реализираните приходи от продажба на услуги затруднява: изпълнението на дейностите по поддържане на железния път и съоръженията; доставката на нови жп материали; закупуването на нова и ремонт по наличната механизация за поддържане (лека, средна и тежка) и транспорт на работници и материали.

Предприятието редовно контролира и предприема действия за намаляване на ликвидния риск, посредством установени правила и процедури за събиране на дължимите суми.

Компанията изготвя писма-покани за доброволно уреждане на финансовите разчети с БДЖ дружествата. „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД уведомява, че е в невъзможност да разплати задълженията си, без отпускане на допълнителна субсидия за 2024 г. с акт на Министерски съвет на Република България. При сегашния темп на плащане от страна на дъщерните дружества на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е очевидно, че част от прогнозираните приходи на Компанията, включени в бизнес програмата ще бъдат фактурирани, но има реална опасност да не бъдат изплатени на Компанията и към края на 2024 г. стойността на вземанията ще се удвои, а това са средства необходими за текущо поддържане и безопасна експлоатация на железопътната инфраструктура.

Финансовият недостиг на средства поражда риск от невъзможност Компанията да извършва текущи плащания на задължения към персонала и по договори с доставчици през четвърто тримесечие на 2024 г. без съдействието на държавата, в лицето на Министерство на финансите и Министерство на транспорта и съобщенията. НКЖИ предприема действия пред Министерство на транспорта и съобщенията и Министерство на финансите за осигуряване, с акт на Министерски съвет на Република България на допълнителна субсидия за 2024 г., като е изготвена финансова обосновка. Чрез този акт ще бъде осигурено необходимото финансиране за нормалното функционално протичане на работните процеси в НКЖИ (достигане на средната брутна работна заплата за страната, както и покриване на постоянните разходи, които не могат да бъдат възстановени, чрез реализираните приходи от дейността) за изграждане на съвременна, надеждна и европейска железопътна инфраструктура.

Финансов риск

Финансовият риск е рискът, който възниква в случаите, когато една компания не може да посрещне своите задължения към банкови финансови институции, както и вземанията и задълженията към нефинансови контрагенти. Причините за това могат да бъдат промените във валутните курсове,

лихвените проценти и цените на суровините и материалите, неизпълнение на задължение на контрагент, липса на ликвидни средства за покриване нуждите на предприятието. Всяка една от изброените причини се влияе, както от вътрешната така и от външната среда за предприятието и може да се промени в следствие на това.

Ресурсът от средства от Държавния бюджет определя възможностите на НКЖИ да изпълнява основните си задачи, свързани с: поддържане, експлоатация, развитие, обновяване и модернизация на железопътната инфраструктура; управление на инфраструктурния капацитет; поддържането на нивото на безопасност; подобряване на качеството на железопътната инфраструктура; възстановяване на проектните параметри на железопътната мрежа.

Осигуряването на адекватен финансов ресурс ще допринесе за: осигуряване на ефективен и устойчив железопътен транспорт; развитие на екологосъобразен, безопасен и сигурен железопътен транспорт; висококачествени железопътни услуги; развитие на модерна железопътна инфраструктура; ограничаване на негативното въздействие на транспорта върху околната среда и здравето на хората; подкрепа за балансирано развитие, изграждане на съвременна железопътна инфраструктура и услуги; подобряване на свързаността на българската транспортна система с единното европейско транспортно пространство.

Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси в договорения размер и/или срок своите задължения. НКЖИ посреща нуждите си от ликвидни средства, като следи плащанията по погасителни планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци в хода на оперативната дейност.

Нуждата от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди: ежедневно, ежеседмично и на база на 30-дневни прогнози.

Компанията държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди. Средствата за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез безлихвена финансова помощ и финансираня от държавата.

Оперативен риск

Оперативният риск е рискът от финансови загуби, причинени от повреди във вътрешни процеси, системи или процедури. За смекчаване на риска Компанията е приела стабилни системи, процедури, правила за ефективно вътрешно управление.

Рискове свързани с персонала

Количествен и качествен дефицит на персонала най-вече в големите градове и промишлени центрове.

Наличие на свободни работни места (1 332 броя към 30.09.2024 г.), поради липса на мотивация и конкуренция на пазара на труда, от страна на мобилни оператори, енергоразпределителните дружества, метрополитен, строителни фирми, както и отваряне на европейския пазар на труда.

Задълбочаваща се тенденция на недостиг на експлоатационен персонал в специфични дейности за НКЖИ, изискващи и правоспособност, на длъжности като Ръководител движение, Техник ръководител група по поддържане на железния път и съоръженията, Техник-механик железопътен транспорт/Осигурителна техника, Техник, електрически системи и мрежи/Контактна мрежа и инженерен персонал във всички дейности.

Очертаваща се неблагоприятна тенденция във възрастовата структура на работната сила – преобладаващата част от персонала са на възраст над 50 г.

За минимизирането на рисковете свързани с персонала НКЖИ е предприела следните коригиращи рискове:

- постоянно участие в кариерни форуми с цел презентирание на компанията като работодател;
- повишаване на доходите и използване на механизми за финансово стимулиране чрез разширяване обхвата на допълнителните възнаграждения и разширяване на социалната политика на предприятието с допълнителни социални стимули и пакети;
- провеждане на ефективна политика за повишаване на професионалната квалификация, поемане на таксите за професионално обучение на външни на компанията лица и изплащане на стипендии за периода на обучение, както и обучения за повишаване на компетенциите;

- ефективни механизми за: предаване на знания и опит; осигуряване на приемственост и взаимозаменяемост; стимулиране на менторството;
- анализ на ефективността от провежданите обучения.

VIII. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯТ ОТЧЕТ

Продължава военния конфликт Русия и Украйна, като някои държави обявиха пакети от санкции срещу Руската федерация. Компанията няма директни експозиции към свързани лица и/или ключови клиенти или доставчици от тези страни. Компанията разглежда тези събития като некоригиращи събития след отчетния период, като не очаква съществени преки ефекти за дейността на Компанията, чийто ефект не може да бъде оценен в момента с достатъчна степен на увереност. Възможни са непреки ефекти – през вериги доставки, цени на суровини и други ресурси, инфлация, трудови ресурси и други, които не бихме могли да оценим на този етап.

Не са настъпили други събития след края на отчетния период, които да влияят на информацията представена в настоящия финансов отчет за деветмесечието на 2024 г. и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания.

Не са възникнали други коригиращи събития или други значими некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и публикуването му, които да изискват корекция на представените данни или допълнителни оповестявания.

Заложено съгл.
чл.59,ал.3 и 4,ввв
връзка с чл.45,ал.1,т.3
от ЗЗДД

инж. Стоян Стоянов
Генерален директор

Дата на съставяне: 29.10.2024 г.

МЕЖДИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА"

за периода 01.01.2024 - 30.09.2024 година

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	Беле жка	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	Беле жка	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
А. Разходи		1	2	Б. Приходи		1	2
1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство				1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.:	9	76 277	87 915
2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.:		67 427	78 621	а) услуги		76 242	87 880
а) суровини и материали	11	28 000	42 193	а) стоки		35	35
б) външни услуги	12	39 427	36 428	2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство		179	207
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	13.1	240 095	199 935	3. Разходи за придобиване на активи по стопански начин		9 137	17 215
а) разходи за възнаграждения		180 027	148 790	4. Други приходи, в т.ч.:	10	374 163	325 223
б) разходи за осигуровки, в т.ч.:		60 068	51 145	- приходи от финансираня	10.1	355 899	308 595
аа) осигуровки, свързани с пенсии		20 399	17 827	Общо приходи от оперативна дейност (1+2+3+4)		459 756	430 560
4. Разходи за амортизация и обезценка, в т.ч.:	17.18	146 632	151 506	5. Приходи от от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия, в т.ч.:		1 607	1 534
а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи, в т.ч.:		146 632	151 506	- приходи от участия в предприятия		1 607	1 534
аа) разходи за амортизация		146 632	151 506	6. Други лихви и финансови приходи, в т.ч.:		-	-
5. Други разходи, в т.ч.:	14	14 558	11 940	а) положителни разлики от промяна на valutни курсове		-	-
а) балансова стойност на продалените активи		4 207	3 717	Общо финансови приходи (5+6)	15	1 607	1 534
Общо разходи за оперативна дейност (1+2+3+4+5)		468 712	442 002				
6. Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи, в т.ч.:		2	6	Общо приходи (1+2+3+4+5+6)		461 363	432 094
- отрицателни разлики от промяна на valutни курсове		2	6	7. Загуба от обичайна дейност		7 408	9 981
7. Разходи за лихви и други финансови разходи, в т.ч.:		57	67	8. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)		7 408	9 981
Общо финансови разходи (6+7)	15	59	73				
8. Печалба от обичайна дейност		-	-	Общо приходи (1+2+3+4+5+6+7+8)		468 771	442 075
Общо разходи (1+2+3+4+5+6+7)		468 771	442 075				
9. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)		-	-				
10. Разходи за данъци от печалбата		-	-				
11. Отерочени данъци		-	-				
12. Печалба (8-9-10)	16	-	-	9. Загуба (8+ ред 9 и 11 от раздел А)		7 408	9 981
Всичко (Общо разходи +10+11+12)		468 771	442 075	Всичко (Общо приходи +9)		468 771	442 075

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящият индивидуален финансов отчет.

Дата на съставяне: 29.10.2024 г.

Съставител:
Заместител на
директора с
длъжност
(Лидия Давидова)

Ръководител:
директор
на ДП
(Ив. Стоян Сърванска)

МЕЖДУИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА"
за периода 01.01.2024 - 30.09.2024 година

Показатели	Записан капитал	Резерв от последващи оценки	РЕЗЕРВИ		Финансов резултат от минали години		Текуща печалба/(загуба)	Общо собствен капитал
			Други резерви	Неразпределена печалба	Непокрита (загуба)			
a	1	2	3	4	5	6	7	
1. Салдо в началото на отчетния период	100 000	1 351 185	392 559	306 710	(880 509)	(14 066)	1 255 879	
2. Изменения за сметка на собствениците, в т.ч.:	-	-	(595)	-	-	-	(595)	
- увеличение	-	-	161	-	-	-	161	
- намаление	-	-	(756)	-	-	-	(756)	
3. Финансов резултат за текущия период	-	-	-	-	-	(7 408)	(7 408)	
4. Други изменения в собствения капитал	-	(140)	-	3 811	(17 877)	14 066	(140)	
5. Собствен капитал към края на отчетния период	100 000	1 351 045	391 964	310 521	(898 386)	(7 408)	1 247 736	

Зачлено сал.
от 50 ал.3 и
4, във връзка с
изменения от
330П

Ръководител:
(инж. Стоян Стоянов)

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящият индивидуален финансов отчет.
Дата на съставяне: 29.10.2024 г.

Съставител:
(Лидия Давидова)

МЕЖДУИНЕН ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ
ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД
на ДП "НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА"
за периода 01.01.2024 - 30.09.2024 година

Наименование на паричните потоци	Беле жка	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
		1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от основна дейност	а						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти		184 904	165 709	19 195	204 255	141 960	62 295
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения		18	227 632	(227 614)	16	196 398	(196 382)
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни		-	8	(8)	-	3	(3)
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики		-	2	(2)	-	6	(6)
Други парични потоци от основна дейност		368	6 958	(6 590)	1 239	6 640	(5 401)
Всичко парични потоци от основна дейност (А)		185 290	400 309	(215 019)	205 510	345 007	(139 497)
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с дълготрайни активи		6 254	273 346	(267 092)	2 948	213 970	(211 022)
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденди и други подобни		1 534	-	1 534	1 033	-	1 033
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)		7 788	273 346	(265 558)	3 981	213 970	(209 989)
В. Парични потоци от финансово дейност							
Плащания на задължения по лизингови договори	25.2	-	432	(432)	-	417	(417)
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденди и други подобни	25.2	-	49	(49)	-	64	(64)
Други парични потоци от финансово дейност	27.2	603 981	19 693	584 288	399 513	-	399 513
Всичко парични потоци от финансово дейност (В)		603 981	20 174	583 807	399 513	481	399 032
Г. Изменения на паричните средства през периода (А + Б + В)		797 059	693 829	103 230	609 004	559 458	49 546
Д. Парични средства в началото на периода				290 577			404 853
Е. Парични средства в края на периода	22			393 807			454 399

Приложенията на съответните страници са неразделна част от настоящият индивидуален финансов отчет.

Дата на съставяне: 29.10.2024 г.

Съставител:
(Лидия Давидова)

Ръководител:
(инж. Стоян Стоянов)

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ МЕЖДИННИЯ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1. Правен статут

Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура” (НКЖИ или Компанията) е създадена в България в съответствие с изискванията на Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 г. и е регистрирана с решение на Софийски градски съд №1 от 15 януари 2002 г., вписана в търговския регистър по фд №23/2002 г. под №948.

Седалището и адресът на управление на Компанията са: Република България, гр. София, Столична община, район Сердика, бул. „Княгиня Мария Луиза“ №110.

Компанията е създадена при преобразуване на Национална компания „Български държавни железници” (НК БДЖ) чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 г. НКЖИ е правопреемник на отделените активи и пасиви от НК БДЖ в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура, съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 г.

2. Собственост и управление

Едноличен собственик на капитала на Компанията е Българската държава чрез Министерство на транспорта и съобщенията (МТС).

Органи на управление на Компанията са: министър на транспорта и съобщенията, Управителен съвет (УС) и генерален директор.

В Компанията е назначен Одитен комитет със заповед на министъра на транспорта и съобщенията.

Управителният съвет на НКЖИ е в състав:

- За периода от 01.01.2024 г. до 24.04.2024 г.: Камен Диков, Васко Балабанов и Мария Генова;
- За периода от 25.04.2024 г. до 05.08.2024 г.: Емилия Никова, Васко Балабанов и Мария Генова;
- За периода от 06.08.2024 г. до 30.09.2024 г.: Емилия Никова, Васко Балабанов и Стоян Стоянов.

Генерален директор на Компанията:

- За периода от 01.01.2024 г. до 05.08.2024 г.: Мария Генова;
- За периода от 06.08.2024 г. до 30.09.2024 г.: Стоян Стоянов.

Одитният комитет е в състав:

- За периода от 01.01.2024 г. до 04.01.2024 г.: Катя Атанасова, Борис Йовчев и Мая Шишкова;
- За периода от 05.01.2024 г. до 16.06.2024 г.: Борис Йовчев и Мая Шишкова;
- За периода от 17.06.2024 г. до 09.07.2024 г.: Мая Шишкова;
- За периода от 10.07.2024 г. до 10.07.2024 г.: Мая Шишкова и Весела Белухова;
- За периода от 11.07.2024 г. до 30.09.2024 г.: Севдалина Паскалева, Мая Шишкова и Весела Белухова.

В НКЖИ като структури са обособени административно-стопански звена: Управление на движението на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена в София, Горна Оряховица и Пловдив, Железопътни секции (ЖПС) – 6 звена в София, Враца, Горна Оряховица, Шумен, Пловдив и Бургас, Поделение „Електроразпределение” (ЕРП), Поделение „Сигнализация и телекомуникации” (СиТ) и Център за професионална квалификация (ЦПК).

3. Предмет на дейност

НКЖИ осигурява използването на железопътната инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия и управлява влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност. За целта Компанията извършва дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура; приема всички заявки за превоз от превозвачите и разработва графика за движение на влаковете, съгласувано с превозвачите, а за пътническите превози – и с общините. Компанията събира инфраструктурни такси в размер, определен съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията.

В Методиката са дефинирани два компонента на таксата: 1.) такса за преминаване по железопътната инфраструктура и 2.) такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия.

На основание лиценз №Л-327-19/17.05.2010 г., поделение „Електроразпределение” (ЕРП) считано от 01.01.2013 г. разпределя тягова ел. енергия на жп превозвачи по разпределителни мрежи на железопътния транспорт, издаден от ДКЕВР (преименувана на КЕВР). Лицензията е единствена за територията на страната и е за срок от 35 години.

НКЖИ има дъщерно дружество „ТРЕН” ЕООД с предмет на дейност: търговия на електрическа енергия, след предоставен лиценз от КЕВР, (допълнено с Решение №2 от 22 октомври 2007 г.) икономическо и финансово обслужване на трети лица, маркетингова дейност, търговска реализация на разрешени със закон стоки в страната и чужбина, покупка на стоки и други вещи с цел препродажба в първоначален, преработен или обработен вид, предприемачество, инженеринг, търговско представителство и посредничество, складови стоки, лизинг, сделки с недвижими имоти, извършване на сделки и услуги незабранени със закон в страната и чужбина, спедиторски и превозни сделки, външноикономическа и външнотърговска дейност, съответстващи на българското законодателство и международни договорни изисквания, както и дейност и услуги, незабранени със закон. Дружеството извършва продажба на електрическа енергия въз основа на лицензия за търговия с електрическа енергия №Л-490-15 от 13 юли 2017 г., издадена от Комисия за енергийно и водно регулиране на Република България за срок от 10 години до м.06.2020 г.

Дъщерното дружество приключва дейността си „Търговия на електрическа енергия“ на основание решение на Управителния съвет на НКЖИ от 11.06.2020 г. за прекратяване на търговската дейност на дружеството и обявяването му в ликвидация, и на основание заповед №ПД-137/17.07.2020 г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията (старо наименование), с която е разрешено на ръководството на НКЖИ да прекрати дейността на „ТРЕН“ ЕООД. Това обстоятелство е вписано в Агенцията по вписванията – търговския регистър на 29.10.2020 г. На основание Решение на УС на НКЖИ, взето с протокол №12-10/21 от 27.10.2021 г., срокът на ликвидацията на дружеството е удължен с една година до 30.10.2022 г. и с Решения на УС на НКЖИ, взети с протоколи №31-10/22 от 21.10.2022 г. и №35-10/23 от 25.10.2023 г., срокът на ликвидация на дъщерното дружество „ТРЕН“ ЕООД е удължаван с по една година, считано съответно от 30.10.2022 г. и 30.10.2023 г.

4. Отговорности на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяко тримесечие, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на НКЖИ към отчетния период, финансовите резултати и паричните потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на междинен финансов отчет към 30 септември 2024 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

II. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА МЕЖДИННИЯ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ И ПРИЛОЖЕНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

5. База за изготвяне на финансовия отчет

Междинният индивидуален финансов отчет на Компанията е изготвен в съответствие с българското счетоводно законодателство за 2024 г.:

- Закон за счетоводството (ЗСч);
- и
- при спазване на всички приложими изисквания на Националните счетоводни стандарти (НСС), така както са приети за прилагане в България.

Формата, структурата и съдържанието на съставните части на финансовия отчет са определени в Националните счетоводни стандарти (НСС).

Компанията води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като нейна отчетна валута за представяне. Данните във финансовия отчет и пояснителните приложения към него са представени в хиляди лева (*В хиляди лева*).

Този финансов отчет е Междинен индивидуален финансов отчет на Компанията.

Компанията изготвя и Междинен консолидиран финансов отчет.

5.1. Промени в базата за изготвяне на финансовия отчет

Компанията прилага база за изготвяне на финансовите си отчети: Национални счетоводни стандарти (НСС).

Компанията не е извършвала промени в базата за изготвяне на финансовите си отчети и в счетоводната си политика за отчетния период, оповестена по-долу.

5.2. Действащо предприятие

Финансовите отчети са изготвени на база на предположението, че НКЖИ ще продължи да съществува като действащо предприятие.

Компанията отчита загуба от дейността си за деветмесечието на 2024 г. в размер на 7 408 хил. лв., като натрупаните непокрити загуби от предходни периоди, без влиянието на текущия финансов резултат към 30 септември 2024 г., са 587 865 хил. лв. Тези данни индикират съществуването на значителна несигурност, която може да породи съмнение относно възможността на Компанията да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции и на други източници на финансиране.

5.3. Приблизителни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно НСС, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на финансовия отчет. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

5.4. Сравнителни данни

В междинния индивидуален финансов отчет, включващ: индивидуален счетоводен баланс, индивидуален отчет за приходи и разходи и индивидуален отчет за паричните потоци, е представена съответната сравнителна информация за един предходен отчетен период по отношение на всеки раздел, група и статия в тях. Там където е направена корекция или рекласификация в сравнимата информация е оповестено в настоящото приложение, а когато е невъзможно да се извърши корекция се оповестява причината, поради която това практически е невъзможно.

5.5. Отчетна валута и признаване на курсови разлики

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменния курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 30 септември те се оценяват в български лева като се използва заключителния курс на БНБ.

Българският лев е с фиксиран курс към евро при съотношение 1 евро = 1.95583 лв.

Курсът на българския лев към щатски долар (USD), валиден за 30.09.2024 г. е 1.7469 лв. (30.09.2023 г.: 1.84617 лв.).

6. Значими счетоводни политики

6.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно НСС. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Представянето на финансов отчет, съгласно НСС, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

Съгласно чл. 2, ал. 1, т.3 от Закон за публичните предприятия, НКЖИ е публично предприятие, което следва да изготвя тримесечни и годишни финансови отчети, анализи и доклади и да ги предоставя на органа, упражняващ правата на държавата, и на Агенцията за публичните предприятия и контрол.

6.2. Представяне на финансовия отчет

Междинният индивидуален финансов отчет е представен в съответствие със СС 1 „Представяне на финансови отчети“, в който са определени формите, структурата и съдържанието на съставните части на финансовия отчет.

В междинния индивидуален счетоводен баланс се представят два сравнителни периода, когато Компанията:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет,

и това има съществен ефект върху информацията в междинния индивидуален счетоводен баланс към началото на предходния период.

6.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Компанията по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

6.4. Приходи

Приходите включват приходи от инфраструктурни такси: такси за преминаване по жп инфраструктурата и такси за използване на електрозахранващо оборудване; разпределение на тягова електроенергия; продажба на активи и предоставяне на услуги.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Компанията.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Компанията, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

6.4.1. Приходи от инфраструктурни такси

Инфраструктурните такси се определят съгласно Методика за изчисляване на инфраструктурните такси, т. 1 „Пакет за минимален достъп” от Приложение II „Услуги, предоставяни на железопътните предприятия” на Директива 2012/34/ЕС, чл. 31, §3 от Европейския парламент и от Съвета. В Методиката са дефинирани два компонента на таксата: 1.) такса за преминаване по железопътната инфраструктура и 2.) такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия. Регламентирана е и такса за заявен и неизползван капацитет, приходите от която се признават като приходи от заявен и неизползван капацитет и се представят като други услуги (пояснителна бележка 9.3).

Приходите от инфраструктурни такси се признават месечно, както следва:

6.4.1.1. Такси за преминаване по жп инфраструктурата – на база ежемесечни отчети за действително преминалите километри (брутотонкилометри и влаккилометри) по железопътната инфраструктура.

6.4.1.2. Такси за използване на електрозахранващо оборудване – на база ежемесечни отчети за действително разпределената и потребена електрическа енергия по отчети от електромерите в локомотивите.

6.4.2. Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Приходи от разпределение на тягова ел. енергия на железопътни превозвачи се признават месечно, на база реално потребено количество ел. енергия по количества, отчетени чрез електромери и признати с протоколи по превозвачи, оценени по действащи цени, утвърдени със съответните решения на КЕВР (пояснителна бележка 9.2).

6.4.3. Предоставяне на услуги

Приходи от наеми и други се признават при тяхното възникване на база на линейния метод за периода на договора. Всички услуги, регламентирани с Наредба №41, които НКЖИ предоставя на жп превозвачи, се предоставят като приходи от други услуги.

6.4.4. Продажба на активи

Продажбата на материали основно включва продажба на скрап. Приход се признава, когато Компанията е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материали. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалите без възражение. Сумата на получената продажна цена, съгласно договора за продажба на материали (скрап), се признава на приход за периода, в който се осъществи продажбата и се прехвърли собствеността. За договори, за които към края на отчетния период не е прехвърлена собствеността, приходът се отсрочва и се представя като отсрочен приход в междинния индивидуален счетоводен баланс на ред „Приходи за бъдещи периоди”.

Продажбата на дълготрайни активи включва продажба на недвижими имоти и движими вещи. Прехвърлянето на собствеността на продадените недвижими имоти се извършва с подписването на договора за покупко-продажба и съответните съгласувателни процедури, когато това е необходимо по местонахождение на имота и купувача, а за движими вещи – при подписването на договора за покупко-продажба между генералния директор на Компанията и купувача.

6.4.5. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

6.5. Разходи

6.5.1. Оперативни разходи

Разходите в Компанията се признават в момента на тяхното възникване на база на принципите на начисляване и съпоставимост на разходите с приходите.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи през периода, за който същите се отнасят.

6.5.2. Разходи за лихви и разходи по заеми

Финансовите разходи се включват в отчета за приходите и разходите, и се състоят от: лихвени разходи, банкови такси и разходи от курсови разлики от преоценка на валутни позиции.

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите за лихви, свързани с оценката на пенсионните задължения се признават и представят като за разходи за лихви.

6.6. Нематериални активи

В Нематериалните активи са включени: софтуер, патенти, лицензи и други нематериални активи, използвани в Компанията.

Отчитането на нематериалните активи се извършва съгласно СС 38 „Нематериални активи“.

Първоначално оценяване

Първоначалната оценка при придобиване на нематериални активи се извършва по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановими данъци) и всички преки разходи за подготовка на актива за използването му по предназначение. За придобитите след 01.01.2008 г. нематериални активи Компанията прилага стойностен праг на същественост – 700 лева.

Последващи разходи

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за приходите и разходите през периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално установената стандартна ефективност и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Методи на амортизация

Амортизацията се признава в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите по линейния метод, съгласно СС 4 „Отчитане на амортизациите“, за периода на полезния живот на дълготрайните нематериални активи.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• софтуер	2 години
• други нематериални активи	7 години
• активи с ограничен срок на ползване	срокът за ползване, определен в договор или друг документ към момента на придобиването

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба.

Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба.

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценка се включват като разход в междинния индивидуален отчет за приходи и разходи.

6.7. Дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи включват земи, сгради, съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар, компютърна техника и други, които са необходими за текущата дейност на Компанията и които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

Отчитането на дълготрайните материални активи се извършва съгласно СС 16 „Дълготрайни материални активи“.

В дълготрайните материални активи са включени сумите на поетите ангажменти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания. Стойността на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи включва стойността на материалите, на външните услуги, прекия труд и съответна част от общопроизводствените разходи.

Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от дълготрайните материални активи съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те се отчитат като отделни дълготрайни материални активи.

Първоначално оценяване

Първоначалната оценка при придобиване на дълготрайни материални активи се извършва по цена на придобиване и всички преки разходи, свързани с привеждане на актива в състояние за използване.

За придобитите активи след 01.01.2008 г. Компанията е определила стойностен праг от 700 лева, под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващи разходи

С последващите разходи, свързани с отделен дълготраен материален актив, се коригира балансовата стойност на актива, когато е вероятно Компанията да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, през който са направени.

Видовете последващи разходи и методите на тяхното определяне и счетоводно отразяване са включени в приетите „Правила за последващи разходи на заведени дълготрайни материални активи, с които се завишава отчетната им стойност“.

Последващите разходи, с които се завишава стойността на придобиване на даден дълготраен материален актив, се отчитат като подактиви към основния дълготраен материален актив с отделни дати на капитализация и полезен живот.

Оценка след първоначално признаване

След първоначалното признаване като актив всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Считано от 01.01.2018 г. Компанията е избрала и приела да прилага база за изготвяне на финансовите си отчети по Националните счетоводни стандарти (НСС), съгласно решение на Управителния съвет на НКЖИ, като е променила използваната база за изготвяне на финансови отчети по Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), и е приложила изискванията на СС 42 „Прилагане за първи път на националните счетоводни стандарти“.

Към 01.01.2005 г. и 01.01.2012 г. са извършени преоценки на земи, сгради и съоръжения по справедлива стойност на Компанията, по реда на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ с помощта на лицензиран независим оценител по справедлива стойност. Съгласно СС 42, когато активите са били преоценявани по реда на МСС 16, тяхната преоценена стойност може да не се преизчислява, а да се приеме като приета стойност във встъпителния баланс към датата на преминаване към НСС. Натрупаният преоценен резерв се освобождава по реда на т.13.2 изречение първо от ПЗР на СС 16.

Методи на амортизация

Амортизацията се признава в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите по линейния метод, съгласно СС 4, за периода на полезния живот на дълготрайните материални активи. Земята и поетите ангажименти за придобиване на дълготрайни материални активи, включително размерът на авансовите плащания, не се амортизират.

Амортизируемата сума на дълготрайните активи се определя, като от стойността на придобиването им се приспадне тяхната остатъчна стойност.

Остатъчната стойност на дълготрайните активи се определя съгласно приетите „Правила за определяне на остатъчната стойност на дълготрайните материални активи при завеждането им в експлоатация“. Остатъчна стойност на амортизируем актив не се посочва, ако същата е незначителна по размер или процентно съотношение спрямо отчетната му стойност. Степента на значимост на остатъчната стойност се определя от отговорните технически лица към момента на въвеждане на съответните активи в експлоатация.

Начисляването на амортизацията започва от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е въведен в употреба.

Начисляването на амортизацията се преустановява от месеца, следващ месеца, в който амортизируемият актив е изведен от употреба.

Полезният живот на дълготрайните материални активи се определя в съответствие с предполагаемия срок на физическото и моралното им износване, спецификата и бъдещите намерения за тяхната фактическа употреба.

Полезният живот на дълготрайните материални активи се преразглежда веднъж годишно при извършване на пълна годишна инвентаризация на активите и пасивите на Компанията.

При установени изменения във физическото и моралното износване или експлоатационната необходимост на дадени дълготрайни материални активи, полезният им живот се коригира, като се посочва нов предполагаем срок, през който същите ще останат във фактическа употреба, считано от датата, от която промяната влиза в сила.

На основание извършената промяна се преизчислява и актуализира общият полезен живот в основните данни на дълготрайните активи, обхващащ периода от датата на въвеждането им в експлоатация до изтичането на предполагаемия срок, през който се очаква същите да бъдат във фактическа употреба.

Промяната на полезния живот влиза в сила от 01.01. на следващата календарна година.

Разходите за амортизация са включени в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите на ред „Разходи за амортизация”.

Обезценка на дълготрайни материални активи

Балансовите стойности на ДМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовите стойности биха могли да се отличават съществено от възстановимата им стойност. При наличие на такива индикатори балансовите стойности се коригират до възстановимите стойности на съответните активи.

Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се признават в междинния индивидуален отчет за приходи и разходи.

Извеждане от експлоатация на дълготрайни материални активи

При отпадане от експлоатационна необходимост на дълготрайните материални активи за повече от 12 месеца, през които от тях не се черпи икономическа изгода, същите се извеждат от употреба. Активите се рекласифицират в съответния клас, предназначен за активи извън

експлоатация и начисляването на счетоводни амортизации се преустановява от месеца, следващ месеца, през който са изведени от употреба.

Извеждането от употреба на дълготрайни материални активи се извършва на основание одобрен доклад и издадена заповед на генералния директор на Компанията.

Връщане в експлоатация на изведени от употреба дълготрайни материални активи

При връщане обратно в експлоатация на изведени от експлоатация дълготрайни материални активи, същите се рекласифицират в съответния клас, към който се отнасят и начисляването на счетоводни амортизации се възобновява от месеца, следващ месеца, през който са върнати в експлоатация.

Връщането в експлоатация на дълготрайни материални активи, изведени от употреба, се извършва на основание одобрен мотивиран доклад и издадена заповед на генералния директор на Компанията.

Отписване на дълготрайни материални активи

Дълготрайните материални активи се отписват, когато не се очакват бъдещи икономически изгоди от използването им, чрез бракуване, продажба или безвъзмездно прехвърляне.

При частично отписване на дълготрайни материални активи отчетната стойност, подлежаща на отписване, се прехвърля в отделен подактив към основния дълготраен материален актив. Сумите на натрупаната амортизация, остатъчна стойност и преоценъчен резерв се разпределят пропорционално между отписаната и оставащата в употреба част на актива, на база отчетните им стойности.

Отписването на дълготрайни материални активи се извършва на основание Решения на Управителния съвет на Компанията.

6.8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Компанията.

Контрол съществува, когато контролиращото предприятие притежава властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативна политика на друго предприятие (контролирано), в резултат на обстоятелствата:

- притежава мнозинство от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие (дъщерно предприятие);
- е акционер или съдружник в дъщерното предприятие и има право да назначава или да освобождава мнозинството на членовете на административното ръководство и/или членовете на управителния или надзорния съвет на друго предприятие (дъщерно предприятие);
- има право да упражнява господстващо влияние върху предприятие (дъщерно предприятие), в което е акционер или съдружник по силата на договор или клауза в учредителния му акт;
- е акционер или съдружник, притежаващ най-малко 20 на сто или повече от правата на глас в друго предприятие, и мнозинството на членовете на административното ръководство и/или членовете на управителния или надзорния съвет на другото предприятие, които са заемали длъжностите си през последните два отчетни периода и до датата на съставяне на консолидираните финансови отчети, са назначени единствено по силата на упражняване на правата на глас;
- единствено то контролира мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие (дъщерно предприятие) по силата на договор с други акционери или съдружници в предприятието;
- има правомощията да упражнява или действително да упражнява доминиращо влияние или контрол върху дъщерното предприятие;

- предприятието майка и дъщерното предприятие се управляват общо от предприятието майка.

В междинния индивидуален финансов отчет Компанията представя инвестиция в дъщерно предприятие, отчетена по себестойностния метод.

Компанията признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите междинни индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото ѝ да получи дивидента.

6.9. Инвестиции в асоциирани и други свързани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Компанията е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. В междинния индивидуален финансов отчет инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод. Други свързани предприятия са тези предприятия, в които Компанията има малцинствено участие.

Компанията признава дивидент от асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите междинни индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото ѝ да получи дивидента.

6.10. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукция, незавършено производство и материали втора употреба.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната и нетната реализируема стойност, като разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до сегашното им местоположение и състояние. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси.

Нетната реализируема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализируема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализируема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на другите разходи за периода, в който възниква възстановяването.

Текущото заприходяване на материали втора употреба се извършва на база издадена вътрешна заповед, в случаите на ликвидация и брак на активи, полезните материали от които могат да бъдат повторно използвани.

Себестойността на продукцията се определя от стойността на употребените материали, разходите за преработка и другите разходи, свързани с производството на съответната продукция.

Материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни обекти по договори. Когато няма условия за прилагане на метода на конкретно определената стойност, се прилага средно-претеглена стойност, формирана на ниво структурно звено.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответния приход.

В края на отчетния период се прави оценка на нетната реализируема стойност на материалните запаси. Когато отчетната стойност на материалните запаси е по-висока от нетната реализируема стойност, тя се отчита като други текущи разходи.

6.11. Обезценка на активи

Обезценка на активи, съгласно СС 36 „Обезценка на активи“ се извършва най-малко веднъж в края на отчетния период във връзка с изготвяне на годишни финансови отчети.

Преглед за обезценка на активите се извършва, като:

- определя се дали са налице условия и индикатори за обезценка на актива;
- определя се възстановимата стойност на актива;
- определя се загубата от обезценка на актива.

При определяне на необходимостта от обезценка на активи Компанията прилага принципа за същественост.

Загубата от обезценка на актива се признава веднага като текущ разход.

Загубата от обезценка на актива се коригира в следващи отчетни периоди, само когато е настъпила промяна в очакванията, използвани при определяне на възстановимата стойност на актива, след признаването на последната загуба от обезценка.

При възстановяването на загубата от обезценка преносната стойност на актива не следва да превишава преносната стойност, която би била определена, при положение че в предходни години не е била признавана загуба от обезценка.

6.12. Свързани лица

Съгласно приложимия СС 24 „Оповестяване на свързани лица“, Компанията е във взаимоотношения на свързани лица, когато:

- контролира пряко друго предприятие;
- упражнява пряко значително влияние върху другото предприятие;
- упражнява чрез едно или повече предприятия значително влияние върху друго предприятие;
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие;
- предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група;
- и двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице;
- предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, свързано с отчитащото се предприятие;
- лице, свързано с отчитащото се предприятие, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

В междинния индивидуален финансов отчет се оповестяват видът на сделките и сумите на неуредените разчети по сделките със свързани лица.

6.13. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Компанията стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

6.13.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, същите са класифицирани в следните категории: кредити и вземания;

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в собствения капитал на Компанията.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Компанията, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от другите вземания на Компанията са към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на междинния индивидуален финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от оценения кредитен риск на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност.

Несъбираемите вземания се отписват, когато се установят правните основания за това.

Загубата от обезценка на търговски вземания се представя в междинния индивидуален отчет за приходи и разходи като „Разходи за обезценка“ на ред „Други разходи“.

Възстановените разходи от обезценка на събрани обезценени търговски вземания в предходни периоди, се представят на ред „Други приходи“.

6.13.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Компанията включват финансов лизинг, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи свързани с лихви и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в разходите като „Финансови разходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизируема стойност.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

6.14. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки. Междинният индивидуален отчет за паричните потоци се изготвя съгласно изискванията на т.3 на СС 7 „Отчети за парични потоци“ по прекия метод.

За целите на изготвянето на междинния индивидуален отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20% или 9%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- платеният/възстановеният ДДС по покупки/продажби на дълготрайни активи се посочва като плащане към/от доставчици/клиенти към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

За целите на изпълнение на условията на железопътни инфраструктурни проекти, финансирани от Европейски фондове при споделено управление (ЕФСУ) и други Международни финансиращи институции (МФИ), НКЖИ извършва безналични разплащания с контрагенти със средства получени от Кохезионен фонд и Европейски фонд за регионално развитие, включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) чрез сметка, титуляр на която е Управляващият орган към МТС, който финализира разплащанията.

Всички транзакции, извършени чрез системата СЕБРА, посочени по-горе, не са включени в междинния индивидуален отчет за паричния поток, а са представени като безналични плащания.

6.15. Данъчно облагане

Текущите данъци върху печалбата се определят на годишна база в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане.

6.16. Отчитане на лизингови договори (като лизингополучател)

В съответствие с изискванията на СС 17 „Лизинг” правата и рисковете свързани със собствеността върху актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя.

Отчитането на счетоводните приходи и разходи на експлоатационните договори за лизинг, става на линейна база за целия период на договора, дори и когато постъпленията не се получават на тази база.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в междинния индивидуален счетоводен баланс на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В междинния индивидуален счетоводен баланс се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с приетата счетоводна политика за аналогични собствени активи.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи за външни услуги за срока на договора. Разходите, свързани с оперативния лизинг се признават в текущи разходи в момента на възникването им.

6.17. Основен капитал и резерви

Основният капитал отразява балансовата стойност на имуществото към 30.11.2001 г. съгласно параграф 4 от ПЗР на Закона за железопътния транспорт, предоставено на Компанията като правоприемник на Национална компания „Български държавни железници” и отнасящо се до железопътната инфраструктура.

Другите резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници” съгласно Разделителен протокол към 31 декември 2001 г. Измененията в тях са свързани с нетекущи активи, получени от или върнати по решения на едноличния собственик и държавата.

Преоценъчният резерв е формиран от разлики между балансовата и справедливата стойност на дълготрайни материални активи към датата на преоценка, оценявани последващо по преоценена стойност преди преминаване от база на отчитане МСФО към база на отчитане НСС (пояснителна бележка 23.3).

С преминаване към база на отчитане НСС, Компанията отчита последващо дълготрайните материални активи по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

6.18. Доходи на персонала

Компанията отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали от неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда (КТ) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, работникът или служителът има право на обезщетение съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ и Компанията е задължена да му изплати обезщетение в размер на две брутни месечни трудови възнаграждения. В случай че работникът или служителът е работил в Компанията или в системата на БДЖ през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на размери, посочени в пояснителна бележка 13.2.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

Ръководството на Компанията оценява с помощта на независим актюер настоящата стойност на задължението си за изплащане на обезщетения при пенсиониране на персонала, произтичащи от Кодекса на труда и Колективния трудов договор на Компанията в съответствие с изискванията на СС 19 „Доходи на персонала“ на годишна база за пълна календарна финансова година.

6.19. Правителствени дарения и европейски фондове

Правителствените дарения, предоставени от държавата, представляват субсидии и други различни форми на финансиране, отговарящи на определението за правителствени дарения съгласно СС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ“, предоставени от държавата, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни.

Правителствените дарения, предоставени от държавата, се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени.

Правителствените дарения, получени в Компанията като компенсация за минали разходи или загуби, се признават за приход през периода на получаването им.

Правителствените дарения, свързани с амортизируеми активи, се признават на приход пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активи, придобити чрез тези дарения.

При придобиване на неамортизируеми активи (земи), в резултат на извършено отчуждаване във връзка с изграждане на обекти на железопътната инфраструктура, периодът на текущото признаване на приходи от полученото финансиране условно се приема за 25 години като средна продължителност на полезния живот на прилежащите към земята съоръжения.

Безвъзмездните средства представляват предоставени средства от ЕФСУ и други МФИ за финансиране на железопътни инфраструктурни проекти в програмите на Европейския съюз, на които НКЖИ е бенефициент.

6.20. Провизии, условни пасиви и условни активи

Като провизия в съответствие с изискванията на СС 37 „Провизии, условни задължения и условни активи“ в Компанията се третира и отчита задължение с неопределена срочност или размер.

Провизията е текущо правно или конструктивно задължение на Компанията към датата на финансовия отчет. Провизиите се признават, когато има вероятност тези задължения, в резултат от минали събития, да доведат до изходящ поток на ресурси от Компанията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението.

Като условни задължения в Компанията се третират:

- Възможните задължения, произтичащи от минали събития, резултатът от които ще бъде потвърден единствено с настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не са изцяло под контрола на Компанията.
- Настоящи задължения, произтичащи от минали събития, които не са признати във финансови отчети или защото не е налице вероятност погасяването им да доведе до изтичане на икономически ползи, или защото сумата на задължението не може да бъде остойностена достатъчно надеждно.

Условното задължение се оповестява, освен ако вероятната необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението е отдалечена във времето.

Условните задължения се оценяват, за да се определи дали се е появила вероятна необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи. Ако се е появила такава вероятна необходимост за статия, която преди е била третирана като условно задължение, провизията се признава във финансовите отчети за периода, през който е настъпила промяната.

Условни вземания не се признават в междинните финансови отчети.

Условни активи се оповестяват във финансовите отчети. Условните активи се оценяват постоянно, за да се отрази правилно тяхното представяне във финансовите отчети. Ако постъпването на потока икономически ползи е станало практически сигурно, тогава активът и свързаните с него приходи се признават във финансовите отчети за периода, през който е настъпила промяната. Ако постъпването на поток икономически ползи е станало вероятно, предприятието го оповестява като условен актив.

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Компанията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

6.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

При изготвянето на междинния финансов отчет ръководството прави значими преценки и редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети.

Действителните резултати могат да се различават от преценките, предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

6.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

6.22.1. Ползен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи периодично.

6.22.2. Обезценки

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Компанията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

6.22.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. При определяне на нетната реализируема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

6.22.4. Обезценка на кредити и вземания

Компанията използва корективна сметка за отчитане на сумата на обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази обезценка на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани или обезценени през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

6.22.5. Провизии

Компанията е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент. Компанията не е признала провизии за бъдещи задължения в настоящия междинен индивидуален финансов отчет, тъй като счита че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Компанията при уреждането им е малка.

6.22.6. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

Към 30.09.2024 г. не са признати отсрочени данъчни активи (пояснителна бележка 24).

7. Корекции на грешки от предходни години

Грешка, свързана с предходни периоди се класифицира като фундаментална по смисъла на приложимия СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика”, когато повлиява съществено на информацията във финансовите отчети за тези периоди.

Възприетият подход по смисъла на СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика”, е :

- Препоръчителният подход, при който фундаменталната грешка, свързана с предходния период, за който се отнася се отчита през текущия период чрез увеличаване (или намаляване) на салдото на неразпределената печалба от минали години (непокрита загуба от минали години) и сравнителната информация се преизчислява.

Съгласно счетоводната политика на Компанията, корекция на суми под 500 хил. лв. за предходен период се отчитат в печалбите и загубите за текущия период, а над този стойностен праг, се прилага препоръчителния подход чрез корекция: увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба от минали години, като сравнителната информация за съответните предходни отчетни периоди се преизчислява.

8. Финансово управление на риска

Дейността на Компанията е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Детайлна информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Компанията е представена в пояснителна бележка 30.

8.1. Валутен риск

Дейността на Компанията се осъществява на територията на Република България, няма значими разчети, приходи и разходи деноминирани в чуждестранна валута.

Валутните рискове са минимални, тъй като валутният курс на българския лев към еврото е фиксиран.

8.2. Кредитен риск

Максималният кредитен риск, свързан с финансовите активи, е до размера на преносната им стойност отразена в индивидуалния счетоводен баланс на Компанията.

8.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси своите задължения. Компанията посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящи и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

8.4. Лихвен риск

Лихвеният риск представлява рискът стойността на лихвоносните задължения на Компанията да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти.

Компанията спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

III. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ МЕЖДИННИЯ ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

9. Нетни приходи от продажби

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Приходи от инфраструктурни такси	34 109	42 388
Приходи от разпределение на тягова ел. енергия	32 747	32 258
Приходи от други услуги	9 386	13 234
Приходи от услуги	76 242	87 880
Приходи от стоки	35	35
Общо нетни приходи от продажби:	76 277	87 915

Нетните приходи от продажби включват приходи от продажба на услуги и стоки.

9.1. Приходи от инфраструктурни такси

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Приходи от преминаване	21 869	33 505
Приходи от използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия	12 240	8 883
Общо:	34 109	42 388

Най-значителен дял в размера на приходите от инфраструктурни такси е от дружествата от група „ХОЛДИНГ БДЖ” ЕАД с 70,16%, в това число: „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД – 48,41% и „БДЖ-Товарни превози” ЕООД – 21,74%. Голям дял от другите превозвачи има „БУЛМАРКЕТ РЕЙЛ КАРГО” ЕООД – 8,41%.

9.2 Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Представените приходи от разпределение на тягова електрическа енергия са генерирани от разпределението ѝ към жп превозвачи. През 2010 г. лицензиращият орган „Държавна комисия за енергийно и водно регулиране” (ДКЕВР), преименувана на „Комисия за енергийно и водно регулиране” (КЕВР) издава на НКЖИ лицензия №Л-327-19/17.05.2010 г. за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт. Лицензията е единствена за територията на страната и е за срок от 35 години. В качеството си на разпределително дружество НКЖИ сключи и необходимите по закон договори с енергийните дружества „Национална електрическа компания“ ЕАД и „Електроенергиен Системен Оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД). По този начин от 01.01.2013 г. НКЖИ практически стартира дейността „разпределение на тягова електрическа енергия” съгласно издадената лицензия.

Цената за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт” е нормативно определена от КЕВР. С Решения №Ц-20 от 01.07.2022 г. и №Ц-15 от 30.06.2023 г. КЕВР определя цена за втората и третата ценова година от четвъртия регулаторен период за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт”, в сила съответно от 01.07.2022 г. и от 01.07.2023 г. С Решение №Ц-18 от 30.06.2024 г. КЕВР определя цена за първа ценова година от петия регулаторен период за услугата „разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт”, в сила от 01.07.2024 г.

С изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия (ПРОБПЕЕ), издадени от КЕВР (обн. ДВ, бр. 74 от 16.09.2022 г.), в сила от датата на обнародването им, е въведена възможност за плащане чрез директен дебит

съгласно Инstrukция №5 „Плaщанe чpeз директeн дeбит“ на „Бългapскa нeзaвисимa eнepгийнa бopсa“ ЕАД. В тaзи вpъзкa e paзкpитa спeциaлнa бaнкoвa cмeткa нa пoдeлeниe „Елeктpopaзпpeдeлeниe“, c цeл зaкyпyвaнe нa нeoбxoдимитe кoличeствa eл. eнepгия зa тeхнoлoгичнитe paзxoди зa извъpшвaнe нa oснoвнaтa cи дeйнoст (пoяснитeлнa бeлeжкa 22.2).

9.3. Приходи от други услуги

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Приходи от предоставени на превозвачи услуги Наредба 41	2 661	5 535
Приходи от ремонтни дейности и други услуги	2 183	1 934
Приходи от дезинфекционни станции	2 127	2 316
Приходи от заявен и неизползван капацитет Наредба 41	1 546	2 180
Приходи от кантарни участъци	869	946
Приходи от съхранение на ВВЗ	-	323
Общо:	9 386	13 234

10. Други приходи

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Приходи от финансираня	355 899	308 595
Приходи от продажба на активи	7 559	5 216
Други приходи	10 705	11 412
Общо:	374 163	325 223

10.1. Приходи от финансираня

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Финансираня, свързани с покриване на разходи	253 562	204 503
Финансираня, свързани с нетекущи активи	100 039	103 254
Финансираня, свързани с правителствени компенсации за ел.енергия	11	713
Финансираня, свързани с текущи активи	2 287	125
Общо:	355 899	308 595

Приходите от финансираня, свързани с нетекущи активи, съответстват на размера на текущия разход за амортизация на безвъзмездно придобити дълготрайни материални и нематериални активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на дълготрайните материални и нематериалните активи.

Приходите от финансираня, свързани с покриване на разходи са: за текущи активи и преки разходи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, признати изцяло на приход през отчетния период, през който са направени разходите.

Във връзка с приета актуализирана Програма за компенсиране на разходите на небитови крайни клиенти за електрическа енергия за периода 01.07.2024 г. до 31.12.2024 г., одобрена от Министерски съвет с Решение №654 от 18.09.2024 г. и в изпълнение на чл. 36б, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката (за деветмесечието на 2023 г. – за периода от 01.01.2023 г. до 31.03.2023 г. Програмата е одобрена от Министерски съвет с Решение № 104 от 02.02.2023 г.):

- като краен небитов потребител Компанията начислява и признава приходи по Програмата за компенсиране в размер на 11 хил. лв. (30.09.2023 г.: 713 хил. лв.) на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

- като оператор на електропреносната и електроразпределителните мрежи, чрез поделение „Електроразпределение“, е сключен Договор №6-ОПР/08.10.2024 г. за компенсации за периода юли-декември 2024 г. (Договор №6-ОПР/20.02.2023 г. за компенсации за периода януари-март 2023 г.) с Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. По този договор няма извършени плащания за компенсации на технологичните разходи поради постигната за Компанията пониската цена на електроенергията, закупувана от Българска независима енергийна борса в сегмент „Ден напред“ и от ЕСО ЕАД (балансираща енергия недостиг и излишък).

10.2. Приходи от продажба на активи

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Приходи от продажба на материални запаси	5 157	5 152
Приходи от продажба на нетекущи активи	2 402	64
Общо:	7 559	5 216

Себестойността на продадените активи е включена на ред „Балансова стойност на продадени активи“ в междинния индивидуален отчет за приходите и разходите.

10.3. Други приходи

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Приходи от заведени втора употреба материали/скрап от брак/ликвидация	4 633	5 962
Приходи от наеми	3 226	2 959
Приходи от глоби и неустойки	2 211	1 119
Приходи от застрахователни събития	112	386
Други	523	986
Общо:	10 705	11 412

11. Разходи за материали

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Материали и резервни части	(14 426)	(26 744)
Ел. енергия	(8 251)	(10 065)
Гориво	(4 584)	(4 698)
Топлоенергия	(411)	(397)
Вода	(328)	(289)
Общо:	(28 000)	(42 193)

Получени са правителствени компенсации през деветмесечието по Програмата за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия (пояснителна бележка 10.1).

12. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Охрана	(10 513)	(5 886)
Транспортни услуги и карти	(6 921)	(7 947)
Ремонти и текущо поддържане на ЖИ	(4 380)	(8 660)
Почистване	(3 920)	(3 394)
Абонаментни услуги	(3 054)	(2 895)
Застраховки	(2 385)	(2 132)
Данък сгради, такса смет и други данъци	(1 959)	(1 776)
Лабораторни услуги, експертизи, измерване и фискализиране	(1 750)	(1 153)
Внедряване и доработка ИП, системна помощ и обработка на информация	(1 440)	(2)
Такси	(585)	(607)
Наеми	(580)	(208)
Курсове за обучение	(383)	(94)
Телефонни и пощенски услуги	(328)	(317)
Граждански договори	(265)	(250)
Консултантски услуги	(152)	(62)
Събаряне на сгради	(117)	(46)
Правна защита, юридическа помощ	(97)	(266)
Други	(598)	(827)
Общо:	(39 427)	(36 428)

13. Разходи за персонала

13.1. Възнаграждения на персонала

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Разходи за възнаграждения	(180 027)	(148 790)
Разходи за социални осигуровки и надбавки	(60 068)	(51 145)
<i>в т.ч. осигуровки, свързани с пенсии</i>	<i>(20 399)</i>	<i>(17 827)</i>
Общо:	(240 095)	(199 935)

Средният списъчен брой на персонала за деветмесечието на 2024 г. е 10 447 бр. (30.09.2023 г.: 10 573 бр.).

13.2. задължения за обезщетения при пенсиониране

При прекратяване на трудовото правоотношение, след като е придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, включително и по условията на чл.68а от Кодекса за социално осигуряване, независимо от основанията за прекратяването, работниците и служителите имат право на обезщетение по чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда. Когато последните им 10 години трудов стаж са при един и същ работодател, обезщетението се завишава с 4 брутни работни заплати.

Актуерската оценка за разходите за обезщетения при пенсиониране се представя на годишна база за пълна календарна финансова година.

14. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Балансова стойност на продадените активи	(4 207)	(3 717)
Работно и униформено облекло	(3 624)	(2 213)
Внесени в бюджета 50% от получени наеми	(1 460)	(1 383)
Командировки	(1 031)	(970)
Нанесени щети	(1 020)	(541)
Брак на дълготрайни активи	(469)	(845)
Охрана на труда	(461)	(258)
Членски внос международни организации	(439)	(304)
Изгубени съдебни дела	(410)	(112)
Неустойки по договори	(293)	(458)
Дарения	(287)	(259)
Стипендиантска програма	(267)	(199)
Километрични възнаграждения	(241)	(235)
Брак на материали	(43)	(89)
Противопожарна охрана	(40)	(162)
Ликвидация на ДМА	(3)	(7)
Отписани вземания	(1)	-
Други разходи за дейността	(262)	(188)
Общо:	(14 558)	(11 940)

Съгласно чл. 102 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2024 година, Компанията внася в държавния бюджет вноска в размер на 50 на сто от получения наем на отдадени под наем застроени или незастроени недвижими имоти. Сумата на вноската за деветмесечието на 2024 г. е посочена на ред „Внесени в бюджета 50% от получени наеми“.

На ред „Балансова стойност на продадени активи“ се включват:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Балансова стойност на продадени материални запаси (скрап)	(3 984)	(3 696)
Балансова стойност на продадените стоки	(202)	(8)
Балансова стойност на продадени дълготрайни материални активи	(21)	(13)
Общо:	(4 207)	(3 717)

15. Финансови приходи и финансови разходи

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Финансови приходи		
Приходи от съучастия - дивиденди	1 607	1 534
Общо финансови приходи:	1 607	1 534

Приходите от съучастия представляват приходи от дивиденди получени през 2024 г. в резултат от взети решения за разпределения на финансовите резултати за 2023 г. от асоциирано предприятие „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД в размер на 1 147 хил. лв. (30.09.2023 г.: 1 001 хил. лв.) и от ЗАД „Алианц България” в размер на 460 хил. лв. (30.09.2023 г.: 533 хил. лв.).

Финансови разходи	30.09.2024	30.09.2023
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за лихви по лизингови договори	(49)	(64)
Други финансови разходи (банкови такси)	(8)	(3)
Разходи за лихви и други финансови разходи	(57)	(67)
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	(2)	(6)
Общо:	(59)	(73)

Разходите за лихви по лизингови договори представляват лихви по договори за финансов лизинг.

16. Данъчно облагане

Разходите за данъци включващи сумата на отсрочените и текущите данъци са признати във финансов резултат на годишна база за пълна календарна финансова година.

17. Нематериални активи

30.09.2024	Софтуер	Патенти и лицензи	Други	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Отчетна стойност				
Салдо към 01.01.2024 г.	10 613	52	426	11 091
Придобити	556	-	3 919	4 475
Отписани	(24)	-	-	(24)
Салдо към 30.09.2024 г.	11 145	52	4 345	15 542
Амортизации				
Салдо към 01.01.2024 г.	10 206	52	191	10 449
Амортизация за периода	477	-	412	889
	(24)	-	-	(24)
Салдо към 30.09.2024 г.	10 659	52	603	11 314
Балансова стойност				
Салдо към 01.01.2024 г.	407	-	235	642
Салдо към 30.09.2024 г.	486	-	3 742	4 228
31.12.2023	Софтуер	Патенти и лицензи	Други	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Отчетна стойност				
Салдо към 01.01.2023 г.	10 551	52	426	11 029
Придобити	64	-	-	64
Отписани	(2)	-	-	(2)
Салдо към 31.12.2023 г.	10 613	52	426	11 091
Амортизации				
Салдо към 01.01.2023 г.	9 827	52	139	10 018
Амортизация за периода	381	-	52	433
Отписани през периода	(2)	-	-	(2)
Салдо към 31.12.2023 г.	10 206	52	191	10 449

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2023 г.	724	-	287	1 011
Салдо към 31.12.2023 г.	407	-	235	642

18. Дълготрайни материални активи

30.09.2024

В хиляди лева

Отчетна стойност

Салдо към 01.01.2024 г.	335 549	163 921	419 765	4 085 267	47 718	18 963	247 141	1 541 570	6 859 894
Придобити	374	86	-	-	-	-	83 736	371 975	456 171
Отписани	(952)	(87)	(431)	(3 917)	(15)	(14)	(117 810)	(4 500)	(127 726)
Трансфери	162	1 460	38 192	17 205	9 688	520	-	(67 227)	-
Салдо към 30.09.2024 г.	335 133	165 380	457 526	4 098 555	57 391	19 469	213 067	1 841 818	7 188 339

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2024 г.	-	64 288	268 926	1 506 172	29 918	14 194	-	-	1 883 498
Амортизация за периода	-	4 680	18 445	119 076	2 378	1 164	-	-	145 743
Отписани през периода	-	(36)	(420)	(3 363)	(16)	(13)	-	-	(3 848)
Салдо към 30.09.2024 г.	-	68 932	286 951	1 621 885	32 280	15 345	-	-	2 025 393

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2024 г.	335 549	99 633	150 839	2 579 095	17 800	4 769	247 141	1 541 570	4 976 396
Салдо към 30.09.2024 г.	335 133	96 448	170 575	2 476 670	25 111	4 124	213 067	1 841 818	5 162 946

31.12.2023

В хиляди лева

Отчетна стойност

Салдо към 01.01.2023 г.	324 249	163 028	414 416	3 967 461	44 569	17 766	276 487	920 751	6 128 727
Придобити	1 265	42	16	365	5	18	-	793 329	795 040
Отписани	(388)	(107)	(3 247)	(29 813)	(173)	(177)	(29 346)	(622)	(63 873)
Рекласифицирани	-	(143)	-	143	-	-	-	-	-
Трансфери	10 423	1 101	8 580	147 111	3 317	1 356	-	(171 888)	-
Салдо към 31.12.2023 г.	335 549	163 921	419 765	4 085 267	47 718	18 963	247 141	1 541 570	6 859 894

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2023 г.	-	57 896	238 859	1 366 834	27 496	12 787	-	-	1 703 872
Амортизация за периода	-	6 477	32 869	158 820	2 595	1 583	-	-	202 344
Отписани през периода	-	(59)	(2 802)	(19 508)	(173)	(176)	-	-	(22 718)
Рекласифицирани	-	(26)	-	26	-	-	-	-	-
Салдо към 31.12.2023 г.	-	64 288	268 926	1 506 172	29 918	14 194	-	-	1 883 498

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2023 г.	324 249	105 132	175 557	2 600 627	17 073	4 979	276 487	920 751	4 424 855
Салдо към 31.12.2023 г.	335 549	99 633	150 839	2 579 095	17 800	4 769	247 141	1 541 570	4 976 396

Дълготрайните материални активи включват земи, сгради, съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар, компютърна техника и други, които са необходими за текущата дейност на Компанията и които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

В дълготрайните материални активи са включени сумата на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, размерът на авансовите плащания и отдадени дълготрайни материални активи при условията на концесия. Стойността на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи в процес на изграждане включва стойността на материалите, на външните услуги и прекия труд.

В състава на дълготрайните материални активи са включени отдадени на концесия дълготрайни материални активи, предоставени от собственика на капитала на „Интермодален терминал южен централен район на планиране в България – Пловдив“ за срок 27 години, ползите от които се получават от държавата, представлявана от министъра на транспорта и съобщенията. Общата балансова стойност на тези активи е 7 820 хил. лв.

Обектите на железопътната инфраструктура и земята, върху която са изградени или която е предназначена за изграждането им, са публична държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от дълготрайните материални активи съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те се отчитат като отделни дълготрайни материални активи.

За определяне на остатъчната стойност на активите е използван методът на ликвидационната стойност.

Към 30.09.2024 г. са бракувани дълготрайни материални активи с отчетна стойност 4 442 хил. лв. (31.12.2023 г.: 33 515 хил. лв.) и балансова стойност 609 хил. лв. (31.12.2023 г.: 10 798 хил. лв.). За бракуваните преоценени в предходни периоди дълготрайни материални активи е извършено намаление на преоценъчния резерв с 139 хил. лв. (31.12.2023 г.: 5 140 хил. лв.), съгласно приложимия СС 16.

Към 30.09.2024 г. отчетната стойност на 100% амортизираните активи, които продължават да се използват в дейността на Компанията е в размер на 295 535 хил. лв. (31.12.2023 г.: 286 822 хил. лв.).

Компанията не разполага с документи за собственост за част от представените в междинния индивидуален счетоводен баланс недвижими имоти (земя и сгради). Компанията продължава процеса на осигуряване на надлежни документи за собственост за земя с балансова стойност в размер на 87 055 хил. лв. към 30.09.2024 г. (31.12.2023 г.: 86 888 хил. лв.) и сгради с балансова стойност в размер на 14 890 хил. лв. към 30.09.2024 г. (31.12.2023 г.: 15 368 хил. лв.). Въпреки продължаващите действия за осигуряване на документи за собственост, балансовата стойност на неактуваната земя към 30.09.2024 г. е увеличена спрямо тази към 31.12.2023 г., поради големия брой имоти, които НКЖИ придобива, вследствие отчуждителните процедури, провеждани при изпълняването на проекти с европейско финансиране.

19. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия

Инвестициите в дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия са представени във финансовия отчет на Компанията по метода на себестойността.

С решение на Управителния съвет на НКЖИ е взето решение за доброволна ликвидация на дъщерното дружество, която е вписана в Търговския регистър на 29.10.2020 г. Дружеството е в процедура по ликвидация, като срокът на ликвидацията е удължен с една година, считано от 30.10.2023 г.

В хиляди лева	Вид дейност	Дял %	30.09.2024	31.12.2023
Инвестиции в дъщерни предприятия:				
„ТРЕН” ЕООД	Търговия с електрическа енергия	100%	5	5
Общо инвестиции в дъщерни предприятия			5	5
Инвестиции в асоциирани и други свързани предприятия:				
„Фьосталпинне Рейлуей Системс България” ООД	Производство на стрелки	49%	2 041	2 041
„Зона за обществен достъп – Бургас” АД	Проектиране, изграждане и експлоатация на интермодален терминал	20%	100	100
ЗАД „Алианс България”	Застрахователно дружество	2,796%	742	742
Общо инвестиции в асоциирани и др. свързани предприятия			2 883	2 883
Общо инвестиции в дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия			2 888	2 888

20. Материални запаси

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Материали и консумативи	90 342	72 628
Готова продукция	454	275
Стоки	3	7
Общо:	90 799	72 910

20.1. Материали и консумативи

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Основни материали	47 318	25 254
Материални отпадъци (скрап)	16 276	16 712
Материали втора употреба	10 115	10 457
Резервни части и резервно оборудване	8 597	9 657
Горивни и смазочни материали	1 958	2 099
Други	6 078	8 449
Общо:	90 342	72 628

В група „Материали и консумативи“ са включени материални запаси, които се използват за капитализиране и ремонт на железопътната инфраструктура. Балансовата стойност на тези материални запаси към 30.09.2024 г. е 51 091 хил. лв. (31.12.2023 г.: 32 588 хил. лв.), разпределени в следните групи:

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Основни материали	35 852	16 555
Материали втора употреба	10 115	10 457
Основни резервни части и резервно оборудване	4 953	5 380
Други материали – финансирани	171	196
Общо:	51 091	32 588

Материални запаси към 30.09.2024 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

21. Вземания

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Вземания от клиенти и доставчици (аванси)	114 248	95 003
Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия	575	500
Други вземания	28 348	47 429
Общо:	143 171	142 932
в т.ч. финансови активи (пояснителна бележка 29.1)	116 019	93 768

21.1. Вземания от клиенти и доставчици (аванси)

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Вземания от свързани лица под общ контрол	99 740	82 238
Вземания от други клиенти	13 303	10 708
Обезценка на вземания от други клиенти	(214)	(214)
Вземания от доставчици (аванси)	1 419	2 271
Общо:	114 248	95 003

На ред „Вземания от свързани лица под общ контрол“ се включват вземания от „Холдинг БДЖ“ ЕАД, „БДЖ-ТП“ ЕООД, „БДЖ-ПП“ ЕООД и „ТСВ“ ЕАД, с принципал МТС. Към 30.09.2024 г. най-големият длъжник е „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества с 99 729 хил. лв. или 87,29% от общо търговските вземания от клиенти и доставчици, като сумите са както следва: вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД възлизат в размер на 15 645 хил. лв., вземанията от „БДЖ-ТП“ ЕООД – в размер на 57 945 хил. лв. и „БДЖ-ПП“ ЕООД – в размер на 26 139 хил. лв., включващи вземания от инфраструктурни такси, спомагателни и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други. Във вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества са представени просрочени вземания, за които Компанията има сключени споразумения с „Холдинг БДЖ“ ЕАД и „БДЖ-ТП“ ЕООД с обща балансова стойност 54 148 хил. лв. за разсрочено плащане: ликвидност над една година с балансова стойност 52 387 хил. лв. (31.12.2023 г.: 53 988 хил. лв.) и ликвидност до една година с балансова стойност 1 761 хил. лв. (31.12.2023 г.: 4 508 хил. лв.), които се изпълняват съгласно договореностите. Остатъка от сумата на вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества (извън споразуменията) представляват непросрочени вземания и просрочени вземания от „БДЖ-ПП“ ЕООД в размер на 21 792 хил. лв. и просрочени вземания от „БДЖ-ТП“ ЕООД в размер на 16 975 хил. лв.

21.2. Други вземания

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Данъци за възстановяване	17 236	39 245
Съдебни вземания	4 378	4 353
Вземания по оперативни програми	2 615	536
Други вземания	4 119	3 295
Общо:	28 348	47 429

21.2.1. Съдебни вземания

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Вземания по съдебни спорове	1 919	1 831
Присъдени вземания	4 276	4 339
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1 817)	(1 817)
Общо:	4 378	4 353

21.2.2. Други вземания

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Блокирани парични средства в КТБ АД	4 434	4 434
Други дебитори	2 874	1 888
Дадени гаранции	1 586	1 721
Вземания по липси и начети	68	68
Други	12	39
Обезценка на други вземания	(4 855)	(4 855)
Общо:	4 119	3 295

На ред „Обезценка на други вземания“ е включена сума в размер на 4 434 хил. лв., представляваща обезценка на блокирани парични средства в КТБ АД и сума в размер на 421 хил. лв., представляваща обезценка на вземания, свързани с кражби.

Не е извършено изменение в обезценката на търговските и други вземания:

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Салдо към 1 януари	6 886	6 886
Салдо към отчетния период	6 886	6 886

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в пояснителна бележка 30.2.

22. Пари и парични еквиваленти

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Парични средства в брой	8	6
Парични средства по банкови сметки	393 799	290 571
Общо:	393 807	290 577

22.1. Парични средства в брой

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Каса в лева	4	3
Каса във валута	4	1
Ваучери за храна	-	2
Общо:	8	6

22.2. Парични средства по банкови сметки

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Разплащателна сметка в левове	393 520	290 186
Специална банкова сметка	279	385
Общо:	393 799	290 571

На ред „Специална банкова сметка“ е показана наличността по открита на поделение „Електроразпределение” банкова сметка за разплащане към БНЕБ ЕАД в случаите на реализиране на нетни покупки на ел. енергия за технологични разходи (пояснителна бележка 9.2).

С цел по-ефективно управление на паричните средства и ежедневен контрол, всички разплащания на Компанията и нейните структурни звена са включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) като отделна първостепенна система за чужди средства на принципала – МТС чрез сметки в Българска народна банка (БНБ). Титуляр на сметките в БНБ е МТС.

За целите на изпълнение на условията на железопътни инфраструктурни проекти, финансирани от Европейски фондове при споделено управление (ЕФСУ) и други Международни финансиращи институции (МФИ), НКЖИ извършва безналични разплащания с контрагенти със средства получени от Кохезионен фонд и Европейски фонд за регионално развитие, включени в системата на електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) чрез сметка, титуляр на която е Управляващият орган към МТС, който финализира разплащанията.

По този ред през деветмесечието на 2024 г. Компанията е уредила задължения свързани с проекти, финансирани по Оперативни програми в размер на 31 661 хил. лв. (през 2023 г. Компанията е уредила задължения към свои доставчици по проекти, финансирани по Оперативни програми в размер на 196 123 хил. лв.) Тези средства не са включени в индивидуалния отчет за паричните потоци на Компанията за съответните периоди (пояснителна бележка 27).

23. Собствен капитал

23.1. Основен капитал

Към 30 септември 2024 г. основният капитал на Компанията е в размер на 100 000 хил. лв. Едноличен собственик на капитала е държавата, представлявана от министъра на транспорта и съобщенията.

23.2. Допълнителни резерви

Допълнителните резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници”, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.). Стойностният размер на допълнителните резерви към 30.09.2024 г. е 391 964 хил. лв. (31.12.2023 г.: 392 559 хил. лв.). През деветмесечието на 2024 г. за сметка на допълнителните резерви са:

- предоставени нетекущи активи на стойност 161 хил. лв. съгласно:
 - Решение №13 от 11.01.2024 г. на МС и Решение на УС №06-02/24 от 07.02.2024 г.;
 - Решение №51 от 25.01.2024 г. на МС и Решение на УС №15-04/24 от 10.04.2024 г.;
 - Решение №143 от 29.02.2024 г. на МС и Решение на УС №13-03/24 от 27.03.2024 г.;
 - Решение №259 от 04.04.2024 г. на МС и Решение на УС №19-05/24 от 16.05.2024 г.;
 - Решение №187 от 21.03.2024 г. на МС и Решение на УС №18-05/24 от 08.05.2024 г.;
 - Решение №393 от 07.06.2024 г. на МС и Решение на УС №29-07/24 от 17.07.2024 г.;
 - Решение №439 от 20.06.2024 г. на МС и Решение на УС №32-08/24 от 01.08.2024 г.;
 - Решение №396 от 07.06.2024 г. на МС и Решение на УС №35-09/24 от 09.09.2024 г.
- отписани нетекущи активи на стойност 756 хил. лв. съгласно:
 - Решение №108 от 08.02.2023 г. на МС, Заповед №ДС-20-7 от 28.02.2024 г. на Областния управител на Област София и Решение на УС №46-12/23 от 13.12.2023 г.;
 - Решение №240 от 02.04.2024 г. на МС и Решение на УС №38-11/23 от 08.11.2023 г.;

- Решение №366 от 28.05.2024 г. на МС и Решение на УС №46-12/23 от 13.12.2023 г.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

23.3. Преоценъчен резерв

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Салдо към 1 януари	1 351 185	1 375 645
Освободен преоценъчен резерв на отписани (бракувани) активи	(140)	(5 140)
Данъчен ефект от отписания преоценъчен резерв	-	514
Прехвърляне на преоценъчен резерв на отписани активи в неразпределената печалба	-	(22 038)
Данъчен ефект от прехвърления преоценъчен резерв	-	2 204
Салдо към отчетния период	1 351 045	1 351 185

Представеният преоценъчен резерв е формиран от разликите между балансовата и справедливата стойност на преоценяваните дълготрайни материални активи на Компанията към 1 януари 2005 г. и към 1 януари 2012 г., редуциран с преоценъчния резерв на отписаните през съответните отчетни периоди дълготрайни материални активи и съответстващият им пасив по отсрочени данъци (пояснителна бележка 18 и 24).

24. Отсрочени данъчни пасиви и активи

Ефективната данъчна ставка за целите на изчислението на отсрочените данъчни активи и пасиви за 2024 г. и сравнимия период 2023 г. е 10%.

24.1. Отсрочени данъчни пасиви

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Към 1 януари	83 919	88 244
Отписан отсрочен данъчен пасив	-	(514)
Промяна на отсрочен данъчен пасив от освободен преоценъчен резерв	-	(3 811)
Салдо към отчетния период	83 919	83 919

Признатите отсрочени данъчни пасиви са свързани с разликата между счетоводната и данъчна балансова стойност на дълготрайните материални активи към края на отчетния период.

25. Лизинг

25.1. Оперативен лизинг

Компанията като лизингополучател:

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 580 хил. лв. (30.09.2023 г.: 208 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Компанията.

Договорите за оперативен лизинг на Компанията не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

Компанията като лизингодател:

Недвижими имоти на Компанията се отдават под наем по договори за оперативен лизинг.

Приходите от наеми за деветмесечието на 2024 г., възлизащи на 3 226 хил. лв. (30.09.2023 г.: 2 959 хил. лв.), са представени в индивидуалния отчет за приходи и разходи на ред „Други приходи”. Компанията внася 50% от получените приходи от наеми в държавния бюджет съгласно Закона за държавния бюджет на Република България. Не са признавани условни наеми.

25.2. Финансов лизинг

През 2021 г. НКЖИ сключва договор с предмет „Закупуване на нови транспортни средства за нуждите на ДП НКЖИ, при условията на финансов лизинг“ на стойност 4 702 хил. лв. без ДДС (5 532 хил. лв. с ДДС). Срокът на финансовия лизинг е 5 години.

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Към 1 януари	2 171	2 813
Платена главница	(432)	(559)
Платена лихва (пояснителна бележка 15)	(49)	(83)
Салдо към отчетния период	1 690	2 171
в т.ч. изискуеми над 1 год.	1 048	1 529

26. Задължения

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Задължения към доставчици	55 244	15 466
Задължения, свързани с асоциирани предприятия	4 657	301
Задължения към финансови предприятия (пояснителна бележка 25.2)	1 690	2 171
Получени аванси	-	-
Други задължения	83 109	66 966
Общо:	144 700	84 904
в т.ч. финансови пасиви (пояснителна бележка 29.2)	115 912	63 644

Задълженията към 30.09.2024 г. към асоциирани предприятия в размер на 4 657 хил. лв. (31.12.2023 г.: 301 хил. лв.) представляват закупени стрелкови части и други материали от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД.

26.1. Задължения към доставчици

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Задължения към свързани предприятия под общ контрол (МТС)	1 402	2 313
Задължения към други доставчици	53 842	13 153
Общо:	55 244	15 466

26.2. Други задължения

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Гаранции за изпълнение на договори	54 321	45 706
Задължения към персонала	15 869	18 982
Задължения за социално осигуряване	7 371	1 053
Задължения за данъци	3 855	180
Други	1 693	1 045
Общо:	83 109	66 966

Посочената сума над 1 година, на ред „Други задължения“ в индивидуалния счетоводен баланс, в размер на 43 604 хил. лв., представлява гаранции по ЗОП за обезпечаване доброто изпълнение по договори за обществени поръчки, които не са дължими в следващия отчетен период.

26.2.1. Задължения за данъци

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Данъци по ЗДДФЛ	3 753	43
Данъци по чл. 204 от ЗКПО	61	61
Вноски по чл. 102 от Закон за държавния бюджет за 2024 г. (50% от получени наеми)	39	51
Данъци към общини	2	25
Общо:	3 855	180

26.2.2. Други

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Задължения по застраховане	45	11
Други кредитори	1 648	1 034
Общо:	1 693	1 045

27. Финансирания

Финансиранията са безвъзмездни средства, предоставени от държавата и европейските фондове и представляват отсрочени приходи за бъдещи периоди (балансова стойност на финансиранията), които се признават на систематична база за срока на полезния живот на нетекущи активи, придобити с получените безвъзмездни средства.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с разходна позиция, те се признават като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Нетекущи:		
Финансирания за нетекущи активи в процес на изграждане	2 299 597	1 997 874
Финансирания, свързани с нетекущи амортизируеми активи	1 960 299	2 010 660
Финансирания за текуща дейност	20 780	12 618
Общо:	4 280 676	4 021 152

27.1. Движение през периода по източници на финансиране, представени в индивидуалния счетоводен баланс и индивидуалния отчет за приходите и разходите

НКЖИ е бенефициент по железопътни инфраструктурни проекти, финансирани със средства от Европейски фондове при споделено управление (ЕФСУ) и други Международни финансиращи институции (МФИ). Финансирането на тези проекти се извършва от Кохезионния фонд, ЕФРР, национално съфинансиране от ДБ и от средства на Компанията.

За осигуряване дейностите по поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура, съгласно чл.26, ал.1 от Закона за железопътния транспорт и с приетия Закон за държавния бюджет на Република България за 2024 г. на НКЖИ е определена субсидия в размер на 301 230 хил. лв., която е недостатъчна за покриване на текущите разходи и гарантиране на безопасно движение на влаковете. Със същия закон е определен и Капиталов трансфер в размер на 200 078 хил. лв.

Към 30.09.2024 г. в НКЖИ са получени безвъзмездни средства в размер на 368 649 хил. лв. (31.12.2023 г.: 424 699 хил. лв.), от които текуща субсидия за покриване на разходи в размер на 245 710 хил. лв. и 122 939 хил. лв. за капиталов трансфер.

С Постановление №80 от 03.04.2024 г. на МС на РБ, са одобрени допълнителни плащания в размер на 154 653 хил. лв. по бюджета на МТС за 2024 г. за инвестиционни проекти. Средствата са предоставени като възмездна финансова помощ на Компанията, в качеството ѝ на бенефициент по Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027 г.. Сумата е постъпила в

Компанията по транзитна банкова сметка в БНБ на 16.04.2024 г. Към 30.09.2024 г. са усвоени 71 195 хил. лв. във връзка с проекти по Програма „Транспортна свързаност“ 2021-2027.

През деветмесечието на 2024 г. са получени правителствени компенсации за ел. енергия съгласно Решения на Министерски съвет за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия. През деветмесечието на 2023 г. по този ред са отчетени приходи от получени компенсации за ел. енергия, посочени на ред „Финансирания, свързани с правителствени компенсации за ел. енергия“.

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
Към 1 януари	4 021 152	3 570 265
Получени от държавния бюджет	368 649	424 699
Получена възмездна финансова помощ	154 653	-
Механизъм за свързване на Европа	52 590	54 647
Оперативни програми (пояснителна бележка 22.2)	31 661	196 123
Получени/Възстановени финансирания от/на УО по		
Оперативни програми	7 859	27 827
Финансирания, свързани с правителствени		
компенсации за ел. енергия	11	736
Получени ДДС 06/2011	-	177 468
ПМС за одобряване на неотложни разходи при		
бедствия	-	39
Финансирания по Програма за хуманитарно		
подпомагане на разселени лица от Украйна	-	7
Признати в индивидуален отчет за приходите и		
разходите (пояснителна бел. 10.1)	(355 899)	(430 659)
Към отчетния период	4 280 676	4 021 152

27.2. Движение през периода по източници на финансиране, представени в индивидуалния отчет за паричните потоци по прекия метод

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Получени финансирания		
Получени от държавния бюджет за текуща		
субсидия	245 710	199 948
Получена възмездна финансова помощ чрез МТС	154 653	-
Получени от държавния бюджет за капиталов		
трансфер	122 939	119 200
Механизъм за свързване на Европа	52 590	34 166
Получени финансирания от УО по Оперативни		
програми	28 089	25 590
Получени ДДС 06/2011	-	20 595
Получени финансирания по Програмата за		
хуманитарно подпомагане на разселени лица от		
Украйна	-	14
Общо:	603 981	399 513

В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Възстановени финансираня		
Възстановени средства на УО по Оперативни програми	(19 693)	-
Общо:	(19 693)	-
28. Свързани лица		
28.1. Сделки със свързани предприятия		
28.1.1. Сделки с асоциирани и други свързани предприятия		
В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Продажба на стоки и услуги	3	9
продажба на услуги на „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	3	9
Покупки на стоки и услуги	9 167	1 980
покупки на стоки от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	9 042	1 859
покупки на услуги от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	125	121
Други сделки		
Получени гаранции по договори от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	3	2
Разпределени дивиденди от „фьосталпине Рейлуей Системс България” ООД	1 147	1 001
Разпределени дивиденди от ЗАД „Алианс България“	460	533
28.1.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол (МТС)		
В хиляди лева	30.09.2024	30.09.2023
Продажба на стоки и услуги	53 708	62 548
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	135	136
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	35 000	41 091
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	18 513	21 201
„ТСВ“ ЕАД	60	120
Покупки на стоки и услуги	13 789	14 286
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	407	17
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	4 494	4 450
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	1 419	1 795
„ТСВ“ ЕАД	7 469	8 024
Други сделки		
Възникнали съдебни вземания от:	8	4
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	1	-
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	7	4

Получени гаранции по договори от:	304	-
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	304	-

28.1.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет и генералния директор на Компанията. Доходите на ключовия управленски персонал, включително осигуровки, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	30.09.2023
Заплати и други краткосрочни доходи	287	244
Осигуровки	16	12
Общо:	303	256

28.1.4. Безналични сделки

През деветмесечието на 2024 г. е извършено прихващане на насрещни вземания и задължения със свързани лица под общ контрол, с принципал МТС на стойност 466 хил. лв. (в сравнителния период не са извършвани прихващания на насрещни вземания и задължения със свързани лица под общ контрол, с принципал МТС).

28.2. Разчети със свързани предприятия

Вземания и задължения от свързани лица под общ контрол, с принципал МТС, които не са вземания и задължения от предприятия от група, по смисъла на СС, са представени на ред Вземания и задължения от клиенти и доставчици в индивидуалния счетоводен баланс.

28.2.1. Вземания от асоциирани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	575	500
Общо текущи вземания от асоциирани предприятия:	575	500
<i>Други вземания от асоциирани предприятия</i>		
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	163	2 586
Вземания по аванси	163	2 586

28.2.2. Вземания от свързани лица под общ контрол (МТС)

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
„Холдинг БДЖ“ ЕАД	15 645	17 155
<i>в т. ч. вземания по споразумения над 1 г.</i>	<i>15 443</i>	<i>16 954</i>
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	26 139	9 181
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	57 945	55 901
<i>в т. ч. вземания по споразумения над 1 г</i>	<i>36 944</i>	<i>37 034</i>
„ТСВ“ ЕАД	11	1
Общо вземания от свързани лица под общ контрол	99 740	82 238
<i>в т. ч. вземания по споразумения над 1 г</i>	<i>52 387</i>	<i>53 988</i>

Други вземания от свързани лица под общ контрол (МТС)

„ТСВ“ ЕАД	2 564	1 384
Вземания по аванси	2 564	1 384

„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	118	117
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	136	129
Съдебни вземания	254	246

28.2.3. Задължения към асоциирани предприятия

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	4 657	301
Общо задължения към асоциирани предприятия:	4 657	301

Други задължения към асоциирани предприятия

„фьосталпине Рейлуей Системс България“ ООД	10	8
Задължения по получени гаранции	10	8

28.2.4. Задължения към свързани лица под общ контрол (МТС)

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	959	529
„БДЖ-Товарни превози“ ЕООД	443	183
„ТСВ“ ЕАД	-	1 601
Общо задължения към свързани лица под общ контрол	1 402	2 313

Други задължения към свързани лица под общ контрол (МТС)

„БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД	2 507	2 811
„ТСВ“ ЕАД	3	2
Задължения по получени гаранции	2 510	2 813

29. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Компанията могат да бъдат представени в следните категории:

29.1. Финансови активи

Финансови активи са:

<i>В хиляди лева</i>	<i>Бележка</i>	30.09.2024	31.12.2023
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	21	116 019	93 768
Пари и парични еквиваленти	22	393 807	290 577
Общо финансови активи:		509 826	384 345

Ред „Търговски и други вземания“ включва финансови активи, както следва:

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Вземания от свързани лица под общ контрол	99 740	82 238
Вземания от други клиенти	13 303	10 708
Вземания по оперативни програми	2 615	536
Вземания, свързани с асоциирани и смесени предприятия	575	500
Обезценка на вземания от други клиенти	(214)	(214)
Общо вземания:	116 019	93 768

29.2. Финансови пасиви

Финансови пасиви са:

В хиляди лева	Бележка	30.09.2024	31.12.2023
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Търговски задължения		55 244	15 466
Задължения свързани с гаранции		54 321	45 706
в т.ч. над 1 г.		43 604	35 952
Задължения свързани с асоциирани и смесени предприятия		4 657	301
Задължения към финансови предприятия		1 690	2 171
в т.ч. над 1 г.		1 048	1 529
Общо финансови пасиви:	26	115 912	63 644
в т.ч. над 1 г.		44 652	37 481

В пояснителна бележка 6.13 е предоставена информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Компанията относно финансовите инструменти е представено в пояснителна бележка 30.

30. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Компанията е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Детайлна информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Компанията е представена в пояснителна бележка 29. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Компанията са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Компанията се осъществява от централната администрация на Компанията в сътрудничество с Управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост. Компанията не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Компанията, са описани по-долу.

30.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Компанията е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Компанията.

30.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Компанията. Компанията е изложена на този риск във връзка с различни финансови

инструменти, като напр. при възникване на вземания от клиенти, депозирани на средства, инвестиции и други. Излагането на Компанията на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Търговски и други вземания	116 019	93 768
Пари и парични еквиваленти	393 807	290 577
Балансова стойност	509 826	384 345

Търговски и други вземания представляват вземания от клиенти и вземания по оперативни програми.

Компанията редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск.

Компанията не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски и други вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценени търговски и други вземания е следната:

<i>В хиляди лева</i>	30.09.2024	31.12.2023
Непросрочени	14 574	12 764
Просрочени до 90 дни	21 745	10 426
Просрочени между 90 – 180 дни	6 652	2 457
Просрочени между 180 – 365 дни	7 756	89
Просрочени над 365 дни	65 481	68 032
Общо	116 019	93 768

По отношение на търговските и други вземания Компанията е изложена на значителен кредитен риск от основните превозвачи – „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските и други вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра. На основание подписани Споразумения от 31.05.2013 г. е договорена опция Компанията да придобие имоти чрез покупко-продажба от „Холдинг БДЖ” ЕАД и неговите дъщерни дружества по схемата „дълг срещу собственост“, за уреждане на тези вземания.

Търговските и други вземания, просрочени над 365 дни, в размер на 65 481 хил. лв. към 30 септември 2024 г. включват:

- 15 627 хил. лв. – Вземания от „Холдинг БДЖ” ЕАД
- 42 905 хил. лв. – Вземания от „БДЖ-ТП” ЕООД
- 2 749 хил. лв. – Вземания от „БДЖ-ПП” ЕООД
- 4 200 хил. лв. представляват вземания от други контрагенти над една година, за които НКЖИ предприема действия по събирането им.

За уреждане на финансовите задължения на „Холдинг БДЖ” ЕАД по фактури, издадени от НКЖИ през 2010 г., 2011 г. 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между НКЖИ и „Холдинг БДЖ” ЕАД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите. Остатък от сумата към 30.09.2024 г. по споразумението е 15 503 хил. лв. Договорените парични потоци по споразумението през следващите 12 месеца с „Холдинг БДЖ” ЕАД са 60 хил. лв.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ- Товарни превози” ЕООД по фактури, издадени от НКЖИ през 2011 г., 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между НКЖИ и „БДЖ-Товарни превози” ЕООД за

разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите. Остатък от сумата към 30.09.2024 г. по споразумението е 37 064 хил. лв.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ-Товарни превози” ЕООД по фактури, издадени от НКЖИ през периода от 30.06.2020 г. до 30.09.2021 г. е подписано споразумение на 07.12.2021 г., което се изпълнява, съгласно договореностите. Остатъкът от сумата към 30.09.2024 г. по споразумението е 1 581 хил. лв.

Договорените парични потоци през следващите 12 месеца по споразуменията с „БДЖ-Товарни превози” ЕООД са 1 701 хил. лв.

Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет Компанията има предявени съдебни искове за събиране на дължими суми срещу следните железопътни превозвачи:

- „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД – предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия) и мораторни лихви.
- „БДЖ-Товарни превози” ЕООД – предявен е иск за събиране на дължими суми, представляващи инфраструктурни такси (такса за използване на електрозахранващо оборудване за задвижваща електроенергия) и мораторни лихви.

За събиране на начислените неустойки по договори с изпълнители са заведени съдебни искове на стойност 4 240 хил. лв.

Компанията изготвя писма-покани за доброволно уреждане на финансовите разчети с БДЖ дружествата. „БДЖ-Пътнически превози” ЕООД уведомява, че е в невъзможност да разплати задълженията си, без отпускане на допълнителна субсидия за 2024 г. с акт на Министерски съвет на Република България. При сегашния темп на плащане от страна на дъщерните дружества на „Холдинг БДЖ” ЕАД е очевидно, че част от прогнозираните приходи на Компанията, включени в бизнес програмата ще бъдат фактурирани, но има реална опасност да не бъдат изплатени на Компанията и към края на 2024 г. стойността на вземанията ще се удвои, а това са средства необходими за текущо поддържане и безопасна експлоатация на железопътната инфраструктура.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти в банки се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

През деветмесечието на 2024 г. не са признати загуби от обезценка по отношение на търговските и други вземания над 1 година. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Компанията по отношение на тези финансови инструменти.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси своите задължения. Компанията посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно.

Компанията държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди. Средствата за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез безлихвена финансова помощ и финансиране от държавата.

Финансовият недостиг на средства поражда риск от невъзможност Компанията да извършва текущи плащания на задължения към персонала и по договори с доставчици през четвърто

тримесечие на 2024 г. ДП НКЖИ предприема действия пред Министерство на транспорта и съобщенията за осигуряване на допълнителна субсидия.

Към 30 септември 2024 г. падежите на договорните задължения на Компанията (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
30 септември 2024 г.		
Задължения към финансови предприятия	642	1 048
Търговски и други задължения	70 618	43 604
Общо	71 260	44 652

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Компанията са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
31 декември 2023 г.		
Задължения към финансови предприятия	642	1 529
Търговски и други задължения	25 521	35 952
Общо	26 163	37 481

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Компанията отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

31. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Компанията във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Компанията да продължи да съществува като действащо предприятие;
- да осигури адекватна рентабилност на собствения капитал.

Компанията наблюдава капитала на базата на съотношението на собствения капитал към получените заеми.

Компанията определя собствения капитал и заемите на основата на балансовата им стойност.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

В хиляди лева	30.09.2024	31.12.2023
Собствен капитал	1 247 736	1 255 879
Общо привлечен капитал (без безвъзмездни средства и отсрочени данъчни пасиви)	181 691	121 895
Пари и парични еквиваленти	(393 807)	(290 577)
Нетен дълг	(212 116)	(168 682)
Съотношение на собствен капитал към привлечен капитал	7:1	10:1

32. Условни пасиви

Към 30 септември 2024 г. срещу Компанията има предявени съдебни искове на стойност 1 272 хил. лв., представляващи обезщетения за претърпени имуществени вреди, изхода за които не може да се прогнозира.

Към 30 септември 2024 г. са предявени 44 граждански иска срещу НКЖИ за обща сума в размер на 4 739 хил. лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди на пострадалите граждани, в резултат на причинена мощна взривна вълна на 10.12.2016 г. в района на гара Хитрино, обл. Шумен, при преминаване на влакова композиция. Към датата на издаване на настоящия финансов отчет не може да се прогнозира изходът на предявените дела, поради тяхната правна и фактическа сложност. През месец април 2023 г. с решение на Върховния касационен съд, за произшествието на гара Хитрино са признати за виновни двамата машинисти, управлявали влаковата композиция. Заведените граждански дела срещу Компанията, които са спрени ще бъдат възобновени, въз основа на решението на ВАС.

Ръководството на НКЖИ счита, че другите отправени искове по-скоро няма да доведат до разходи за Компанията и изходящи парични потоци при уреждането им.

Във връзка с изпълнение на проекти, финансирани със средства от ЕФСУ и други МФИ за финансиране на железопътни инфраструктурни проекти в програмите на Европейския съюз, по които НКЖИ е бенефициент, са наложени финансови корекции, които са в процес на потвърждаване от съответните органи, и за които са възможни бъдещи парични потоци за вероятното им уреждане.

Не са възникнали условни пасиви за Компанията по отношение на дъщерни, асоциирани и други свързани предприятия.

33. Събития след края на отчетния период

След отчетната дата:

- продължава военния конфликт Русия и Украйна, като някои държави обявиха пакети от санкции срещу Руската федерация. Компанията няма директни експозиции към свързани лица и/или ключови клиенти или доставчици от тези страни. Компанията разглежда тези събития като некоригиращи събития след отчетния период, като не очаква съществени преки ефекти за дейността на Компанията, чийто ефект не може да бъде оценен в момента с достатъчна степен на увереност. Възможни са непреки ефекти – през вериги доставки, цени на суровини и други ресурси, инфлация, трудови ресурси и други, които не бихме могли да оценим на този етап;

Не са настъпили други събития след края на отчетния период, които да влияят на информацията представена в настоящия финансов отчет за деветмесечието на 2024 г. и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания.

Не са възникнали други коригиращи събития или други значими некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване, които да изискват корекция на представените данни или допълнителни оповестявания.

инж. Стоян Стоянов
Генерален директор

Заложено съгл.
чл.59,ал.3 и 4, във
връзка с
чл.45,ал.1,т.3 от
ЗЗЦД

Лидия Давидова
Главен счетоводител

Заложено съгл.
чл.59,ал.3 и 4, във
връзка с чл.45,ал.1,т.3
от ЗЗЦД

Дата на съставяне: 29 октомври 2024 г.